

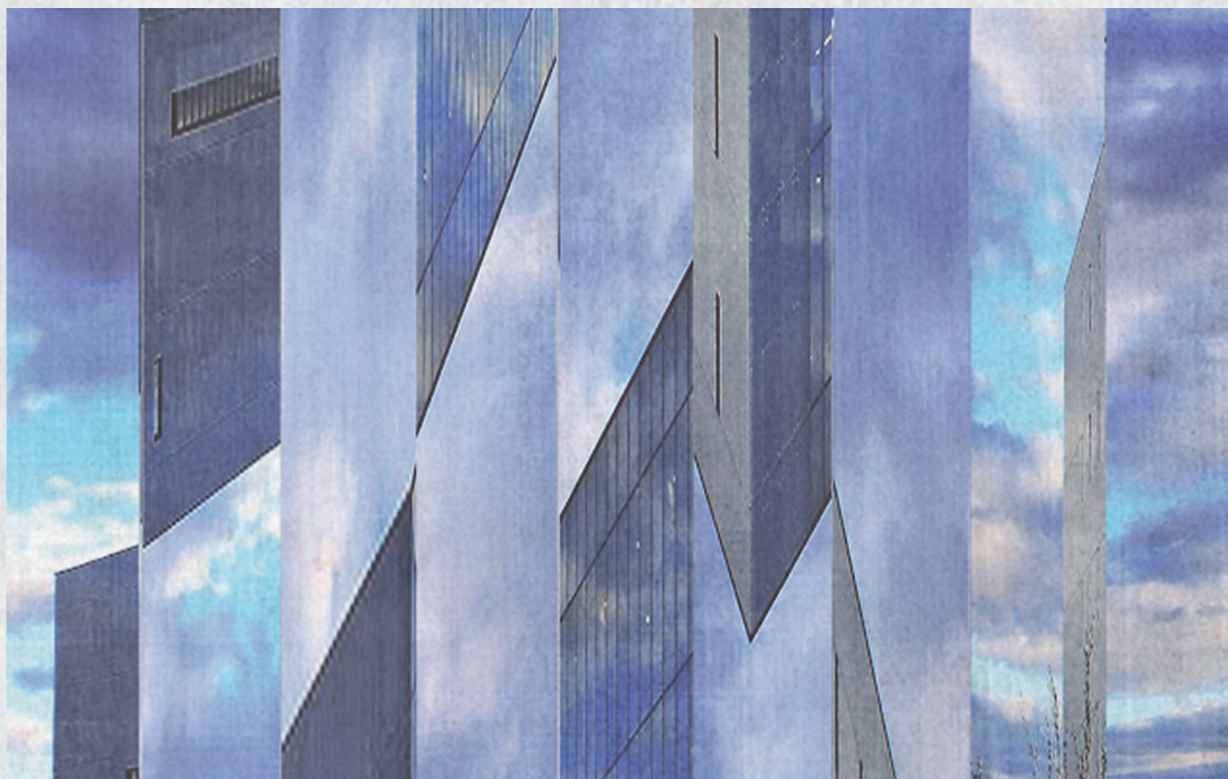
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

Minőségi könyvtár a színvonalas szolgáltatásért

A „Minősített Könyvtár díj 2016”
elnyerésének állomásai

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai, 14.

Minőségi könyvtár a színvonalas szolgáltatásért

*A „Minősített Könyvtár díj 2016”
elnyerésének állomásai*

Pécs, 2016

A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai, 14.

Kiadja a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

Felelős kiadó: Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes

Borítóterv: Balogh Fanni

Nyomdai előkészítés és nyomdai munkák: Virágmandula Kft.

Felelős vezető: a Kft. ügyvezetője

www.viragmandula.hu

ISBN 978 963 429 057 5

PDF ISBN 978 963 429 058 2

ISSN 1587-5202

© Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes

© Balogh Fanni

© Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

Tartalomjegyzék

Miért pályáztunk?	5
A minőségfejlesztési projekt számokban	10
Jövőkép, küldetés	13
Stratégiai terv 2015-2020	15
Kommunikációs terv	66
Közösségi rendezvényeink	73
Díjátadás, sajtókonferencia	81

Alkotó szerkesztő: Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes, főigazgató

Projektvezető: Szellőné Fábián Mária, főigazgató-helyettes

Projekttagok:

Ambrus Attila • Andok Rita • Antal Tamás • Arató Balázs • Besse Péter • Czirják Márton • Csehné Kardos Zita • Csillag Noémi • Csóka -Jaksa Helga • Deák Borbála • Dezső Krisztina • Fekete Ágnes • Fekete Rita • Fölkerné Csernyik Rita • dr.Füzes Barnabás • Gergely Zsuzsanna • dr.Gracza Tünde • Hamar Zsuzsanna • Hamburger György • Horváth Tamás • Kiss Krisztina • Kókay Péter • Kovács Edina • Lengvárszky Attiláné • Lutz Réka • Markó Tamás • Milánkovics Róbert • Miszler Tamás • Nagyné Simon Csilla • Némethné Kőnig Judit • Pilláry Zsófia • Regele Tímea • Schelb Zsuzsanna • Dr.Schmelczér-Pohánka Éva • Szakolczi Gábor • Szalai László • Rózsáné Szarka Veronika • Szeberényi Gábor • Szilágyi Marianna • Támis Eszter • Tancz Csilla • Turcsics Annamária • Vargáné Gáspár Noémi

Miért pályáztunk?

► Mi volt a célunk?

A Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont kollektívája azt a célt tűzte ki 2014 tavaszán, hogy elindul a Minősített Könyvtár cím elnyeréséhez vezető úton. A kezdeményezés Szellőné Fábián Mária általános főigazgató-helyettes érdeme, aki minőségügyi szakértőként már az elmúlt években is sokat tett azért, hogy könyvtárunk a minőség kritériumainak megfeleljen. Az ötletet, a szándék felvetését hamarosan vezetői döntés követte, majd szándékunkat megismerve a rektori vezetés is támogatta azt. **A minőség iránti elkötelezettségünk** köztudottá lett egyetemi berkekben, amely legitimálta terveinket, és megerősítette elkötelezettségünket. Minőségügyi törekvéseinket az egyetemi közvélemény úgy tekintette, mint a könyvtár „akkreditációjának” egy fontos lépését, hiszen a kutatóegyetemi státusz fenntartásához, a szakok, a karok, az egyetem akkreditációjához a könyvtár szakirodalmi kapacitásával és professzionális szolgáltatásaival tud hozzájárulni. Nagy motivációt jelent számunkra az is, hogy a Minősített Könyvtár cím elnyerését úgy tekintjük, hogy ezzel méltó módon járulunk hozzá a 650 éves jubileumát 2017-ben ünneplő egyetem nagyszabású terveihez.

► Miért pályáztunk?

Minden pályázati szándékot meg kell, hogy előzzön annak átgondolása, vajon alkalmasak vagyunk-e a cím elnyerésére? **Felkészültek vagyunk-e?** Van-e elegendő erőnk, kitartásunk, motivációnk, hogy végig menjünk a minőségügyi rendszer kiépítésének szigorú szabályok szerint meghatározott útján? Támogatnak-e bennünket a kollégák, sikerül-e ütőképes csapatot formálni a dolgozói közösségből? Lesz-e erőnk arra, hogy a napi munka mellett feladatainkat átcsoportosítva, erőinket koncentrálni rengeteg többletmunkát vállaljunk? E kérdésekre végül is a kollektíva igennel válaszolt.

Reálisan felmértük a lehetőségeinket, és az eddigi eredményeink és a visszajelzések alapján arra a megállapításra jutottunk, hogy a munkánkat jól, a használók és a fenntartó megelégedésére végezzük. A külső partnerektől, felhasználóktól érkező pozitív vélemény természetesen megelégedéssel tölt el bennünket, ugyanakkor azt gondoljuk, hogy az önmagunkról vallott, vagy a szűkebb környezetünkől érkező alapvetően pozitív képet egy külső mércével is szembe kellene vetni. Feltettük tehát a kérdést, hogy kik és milyenek vagyunk mi? Valóban azok, és olyanok vagyunk-e, amilyenek gondoljuk magunkat. Hol vannak deficitjeink, hol tudnánk még javítani?

A Minősített Könyvtár cím megpályázása során tett önértékelésünk, tevékenységünk teljes spektrumának átvilágítása segített e kérdések megválaszolásában.

► Az alapok, amikre támaszkodtunk

Önbizalmat, bátorítást jelentett számunkra az a tudat, hogy már sok mindent elértünk az elmúlt másfél évtizedben. A közös történetünk 2000-re nyúlik vissza, amikor is a többi magyarországi egyetemhez hasonlóan lezajlott egy nagyszabású integráció, melynek eredményeként a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a Szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola fuzionált. A három jogelőd intézmény egyesülésekor **a jogelődök könyvtárai is integrálódtak**, ekkor alakult ki az a könyvtári hálózat, amely Pécsen kívül a szekszárdi, a kaposvári, a zalaegerszegi és a szombathelyi képzési helyeken működő könyvtárakat is magába foglalja.

► Szervezetfejlesztés

A 2000-ben lezajlott integráció nagy horderejű változása a mai napig érvényben lévő szervezeti rend kialakítása volt. Sok tapasztalatot szereztünk az eltérő földrajzi helyen, különböző szervezeti és munkakultúrával rendelkező könyvtári egységek azonos szakmai (munkáltatói, informatikai, szolgáltatási) alapon történő egységesítésével. Megtapasztaltuk a könyvtári hálózat fizikai és szervezeti nagyságának bővülésével szakmai renoménk, lobbi erőnk gyarapodását, miközben **sokat tanultunk egymástól**. Az évek során kialakult a Központi Könyvtár és a kari, intézeti könyvtárak közötti zökkenőmentes együttműködés. Mára a Központi Könyvtár az egész hálózat szakmai munkájának koordinálója, a szakmai innovációk motorja, a kari könyvtári egységek számára szakmai (pl. informatikai, pályázati, dokumentum feldolgozási, közbeszerzési stb.) szolgáltatások biztosítója, a kari könyvtári egységek pedig a karokon folyó képzések, kutatások támogatói, a speciális könyvtári szolgáltatások megvalósítói.

► Szakmai innováció

Innovációs tevékenységünket alapvetően az motiválta, hogy **tudatosan figyeltük és követtük** a 2000-es évek meghatározó – szakmai sikereket – felmutató könyvtárait. Elsősorban azokkal a felsőoktatási társkönyvtárakkal vettük fel a kapcsolatot (Szeged, Debrecen), amelyek a miénkhez hasonló profillal rendelkeztek. Legnagyobb lemaradásunk az informatika terén volt, az évtized első felében fejlesztéseink főleg

az informatikai infrastruktúra megújítására irányultak, ehhez szerencsére forrásunk is volt. Az évtized második felében már a szolgáltatások bővítésére, megújítására törekedtünk, ebben nagy segítséget jelentettek az elnyert pályázati források (NKA, TÁMOP). Törekvéseink első hivatalos elismerését a 2009-ben lezajlott szakfelügyeleti látogatás jelentette, amely elismerően szólt a fizikai környezet megújításáról, a számítógépes szolgáltatások magas színvonaláról, valamint a PTE Egyetem történeti Gyűjtemény megalapításáról. 2015-ben a szakfelügyelői látogatás megismétlődött, melynek eredménye ugyancsak pozitív volt.

Szakmai innovációs tevékenységünk újabb eredménye volt a 2006-ban megalapított Történeti Gyűjtemények Osztálya, melynek egyik feladata az egyetem történeti relikviák gyűjtése, archiválása és kiállításokon való bemutatása. 2010-ben öt éven keresztül zajló előkészítő munkák eredményeként megalapítottuk, és megnyitottuk a PTE Egyetem történeti Múzeumát, amelynek állandó kiállítása látványosan mutatja be a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményeinek történetét, a kezdetektől napjainkig.

A 2010-es év a szakmai innováció szempontjából kiemelkedő volt, hiszen három éves előkészítő munka eredményeként felépült a „Pécs Európa Kulturális Fővárosa” projekt keretében a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont épülete. A Tudásközpont projektben kezdettől fogva meghatározó szakmai vezető szerepet töltöttünk be. Kezdeményezői és kialakítói voltunk az ún. „pécsi könyvtári modellnek”. 2010 októbere óta a Tudásközpont épületében két könyvtári egységünk (a Központi Könyvtár és a Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár) közös könyvtári szolgáltatást valósít meg a Csorba Győző Könyvtárral.

2014-ben szakmai szolgáltatási profilunk egyre inkább az egyetemi tudásanyag menedzselése, az elektronikus tartalomszolgáltatás, és a digitális könyvtár építésének irányába tolódott el, melyet a Digitális Tartalomszolgáltatási Osztály létrehozásával nyomatékosítottunk. Stratégiai irány-, és stílusváltásunkat a „Tudásközpont” név felvételével, illetve hallgatói pályázaton kiválasztott új logóval fejeztük ki.

2014-ben a korábban már létező önálló kiadványsorozatunk (a Pécsi Egyetemi Könyvtár Kiadványai) mellett egyetem-, és művelődéstörténeti online folyóiratot alapítottunk (Per Aspera ad Astra címmel), és elkezdük digitális könyvtárunk (Digitália) és intézményi repozitóriumunk (Pécsi Egyetemi Archivum) kiépítését is.

Szakmai innovációs tevékenységünknek tekintjük azt is, hogy kezdeményezésünkre – együttműködve a PTE Könyvtártudományi Intézetével – könyvtárunk gyakorló könyvtári státuszt kapott a PTE Szenátusától, mely tény bekerült a könyvtár SZMSZ-ébe is. A hallgatókkal való gyakorlati munkát nagyon fontosnak tartjuk, hiszen nem csak a könyvtáros utánpótlásban veszünk így részt, hanem lehetőségünk van arra, hogy a nálunk gyakorló fiatal könyvtáros hallgatókat – amennyiben erre lehetőségünk van – munkatársként is alkalmazzuk.

► Kapcsolatok

Mind a külső, mind a belső kapcsolatépítésünkben tudatosan törekszünk arra, hogy a legkülönbélebb marketing eszközökkel erősítsük könyvtárunk pozícióját, jó hírnevünket. A könyvtár elismertsége mind az egyetemi vezetésen belül, mind az oktatók, kutatók és hallgatók között magas. A hallgatók, oktatók és dolgozók, valamint partnereink között végzett elégedettségvizsgálat is azt bizonyította, hogy használóink alapvetően elégedettek a könyvtári szolgáltatásokkal. A feltárt gyengeségeket komolyan vesszük, fejlesztési javaslatként beépítettük stratégiai céljaink közé.

A könyvtár felső vezetése **dinamikus kapcsolatot ápol** a Rectori Vezetés tagjaival, a Dékáni Kollégiummal, illetve a Kancelláriával, de hírleveleinken és egyéb információs csatornáinkon keresztül napi kapcsolatban állunk az oktatókkal, kutatókkal, valamint a Hallgatói Önkormányzat képviselőivel is. A Rectori Tanácson, illetve a Szenátuson való részvételünk révén naprakész információkkal rendelkezünk az egyetem rövid és hosszú távú stratégiáját, valamint aktuális feladatait illetően. Legfontosabb szakmai partnerünkkel, a Csorba Győző Könyvtár vezetésével és munkatársaival, napi rendszerességgel együttműködünk a Tudásközpont épületében.

Nagy jelentőségűnek tartjuk a különböző szakmai szervezetekben való aktív részvételünket (MKE, IKSZ, MOKSZ, EKK, MATARKA, ODR, stb.). Külön eredménynek tartjuk azt, hogy a könyvtár főigazgatójának kezdeményezésére jött létre az MKE-n belül a tudományos és szakkönyvtárakat (TSzSz) tömörítő szekció, melynek elnöki tisztét is ő töltötte be. 2011-ben a mi könyvtárunk szervezte a Vándorgyűlést az újonnan felépült és birtokba vett Tudásközpont épületében.

► A kollektíva

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont **kiváló szakmai csapattal** rendelkezik, munkatársai motiváltak, elkötelezettek mind a könyvtárunk, mind pedig anyaintézményeik (az Egyetem, a Karok, az Intézetek, a Tanszékek) irányába. Az elégedettségmérést dolgozóink között is lefolytattuk, amely pozitív eredménnyel zárult. Nagy sikernek tartjuk, hogy dolgozóink általános véleménye az, hogy a Könyvtár és Tudásközpont jó munkahely.

A pályázatra való felkészülés során jobban megismertük egymást, a közös projekt összekovácsolta a teamekben dolgozó kollégákat. Eddig rejtve maradt tudások, képességek kerültek felszínre, a könyvtár minden eleme mozgásba lendült. A pályázat beadását mindannyian támogattuk és eltökéltek vagyunk, hogy a minőségügyi rendszer kiépítésével könyvtárunk professzionálisan működjön.

A minőségfejlesztési projekt számokban

Minőségfejlesztési rendszerünk építésének kezdete 2014-re nyúlik vissza. Ekkor határozta el a Könyvtár vezetése, hogy elkötelezi magát a minőség mellett. Az egyetem rektori vezetése támogatásáról biztosította szervezetünket, képviselve ezáltal azt, hogy a könyvtári minőség az egyetemi kiválóság része.

A projektet dr. Ficzkó Zsuzsa szakértő segítette. Első lépésként az ütemterv készült el, és kiválasztottuk a projekt tagjait.

2014-ben 39 projektnap, 2015-ben 37 projektnap segítette előrehaladásunkat. 12-féle képzést indítottunk. Kezdetben 20 fő, jelenleg pedig 75 fő bevonásával működnek szakmai bizottságaink, állandó és ad-hoc bizottságok, illetve munkacsoportok.

► Képzések

A projekt folyamán számtalan képzésen vettünk részt, melyek segítették a felkészülést:

- Minőségmenedzsment ismeretek
- Küldetésnap
- Visio program oktatása
- Benchmarking oktatás a primer csoportnak
- „Iránytű a kézbe” (az értékelésirányító csoport felkészítése)
- Felkészülés a minőség projektre
- A stratégiakészítés módszertana - 2 nap
- Ügyfélszolgálati tréning I-II.
- Primer kutatások módszertana
- Vezetői tréning I-II.
- Adatelemzés módszertana
- SPSS tanfolyam

► Projekteredmények

A minőségprojekt folyamán elért legfontosabb eredményeink az alábbiak:

- Stratégia, jövőkép, küldetés
- Szabályzatok felülvizsgálata

- Hiányzó szabályzatok elkészítése
- MIK – Minőségi Kézikönyv
- Útmutató az önértékeléshez
- Szervezeti és irányítási organogram
- TÉR – Teljesítményértékelési rendszer
- Dokumentumtár
- Folyamatleírások
- Arculati egységesítés
- Logótervezés, logópályázat
- Ötlettár
- Hallgatói elégedettségmérés
- Oktatói elégedettségmérés
- Dolgozói elégedettségmérés
- Partneri elégedettségmérés
- Kommunikációs tervek 2014, 2015
- Partnerazonosítási dokumentum
- Partnerlisták összeállítása
- Kompetenciafejlesztés
- Szervezetfejlesztés

► Az önértékelési folyamat elemei

- Értékelő team összeállítása – 14 tag, 2 fő mentor, 1 fő moderátor
- Saját útmutató elkészítése a KKÉK alapján
- Értékelés (minden értékelő valamennyi kritériumot, alkritériumot és indikátort értékelt)
- Konszenzusos pontozás
- 8 önértékelő nap
- tevékenységünk pontozása: 870 (max. adható 1000) pont
- Fejlesztendő területek kijelölése
- Intézkedési terv elkészítése

A stratégiaalkotási folyamat első lépéseként az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont vezetése a munkatársak bevonásával felülvizsgálta a szervezet küldetését, különös tekintettel az egyetem, mint fenntartó alapvető elvárásaira, a kielégítendő felhasználói és társadalmi igényekre. Ennek alapján az alábbi küldetésnyilatkozatot fogalmaztuk meg, útmutatást adva ezzel mind a könyvtárhasználók, mind a munkatársak felé a szervezet alapvető céljairól.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont a dél-dunántúli régió legjelentősebb szaktudományos információs centruma.

Elsődleges feladatunk, hogy a Pécsi Tudományegyetem szakkönyvtári és információs igényeit kielégítsük. Az egyetemen keletkezett tudásanyagot szervezett formában gyűjtjük, az intézmény tudományos információmenedzsmentjét magas színvonalon biztosítjuk. A „tudásközpont”-szerepnek megfelelően innovatív tartalomszolgáltatási eszközök és módszerek kidolgozásával és működtetésével, aktív partnerként járulunk hozzá az egyetemen folyó tudományos tevékenység háttérének biztosításához.

Történeti múltunkból adódóan további feladatunk, hogy az Egyetemtörténeti Gyűjtemény által őrizzük és ápoljuk az egyetem történeti értékeit, melyet állandó és időszaki kiállítás formájában mutatjuk be az érdeklődőknek.

Aktív szerepet kívánunk betölteni a PTE országos és nemzetközi pozíciójának megerősítésében, a tudósközösség információs igényeit kielégítő szakmai kezdeményezésekben, stratégiai partneri kapcsolatok építésében.

A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont célja, hogy a szaktudományos tájékoztatás igényével fellépő valamennyi olvasó számára felhasználóbarát közösségi tér és találkozási pont legyen, úgy a virtuális világban, mint a valóságban.”

MOTTÓ

Küldetésünkkel összhangban áll választott mottónk is: *„Az Egyetemi Könyvtár az egyetemi tudás központja.”*

JÖVŐKÉP

Küldetésünk teljesítése esetén reálissá válik az a kívánatos jövőbeni állapot, amelyet a jövőképben fogalmazott meg maga számára a szervezet vezetése és munkatársi közössége:

„A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont 2020-ra a legmodernebb technológiára támaszkodva magas színvonalú minőségi szolgáltatásokat nyújt a szaktudományos tájékozódás igényével fellépő valamennyi felhasználó számára, és e szolgáltatásokat dinamikus kommunikációval, és erős marketingszemlélettel valósítja meg. A Könyvtár és Tudásközpont megkerülhetetlen a tudományos munkák regisztrálásában, ezért a tudánymetria adat szolgáltatás és adatelemzés szakértői központjává válik, továbbá a hivatkozásgyűjtés országos koordináló központja lesz. Munkatársaink az egyetemi tanszékekkel, intézetekkel és oktatókkal együttműködve részt vesznek a felhasználók kutatás-módszertani képzésében. Az egyetemen keletkezett publikációk kiadására Egyetemi Kiadót működtetünk. Az oktatói munka aktív partnereiként az online tananyagok összegyűjtésében, rendszerezésében, különböző adatbázisokba szervezésében közreműködünk.”

A fentebb vázolt stratégiai célokat a könyvtár vezetése, a stratégiaalkotó munkacsoport tagjai, valamint az elkészült dokumentumokat véleményező, javaslattevő munkatársak együttesen készítették el. Meggyőződésünk, hogy amennyiben tervezett intézkedéseink megvalósulnak, a könyvtár folyamatosan fejlődik, a változó feltételekhez rugalmasan alkalmazkodik, működésünk hatékonyabb lesz, és használóink elégedettek lesznek

I. A KÖNYVTÁR RÖVID BEMUTATÁSA

► Történeti előzmények – Történeti Gyűjtemények

A Pécsi Tudományegyetem könyvtárának jogelődjét, a Pécsi Püspöki Könyvtárát Klimó György pécsi püspök alapította 1774-ben és tette nyilvánossá elsőként Magyarországon. A könyvtár újabb fejlesztésére Szepeszy Ignác püspöksége idején került sor, amikor 1830-ban felépült a jelenleg is könyvtárként működő klasszicista stílusú épület. A következő lényeges változás a 20. században történt, amikor a pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözött, és újra kellett szervezni az egyetem könyvtárát is. 1923-ban Zichy Gyula püspök örökös használatra az egyetem rendelkezésére bocsátotta a püspöki könyvtár épületét, valamint a mintegy 30 000 kötetnyi könyvgyűjteményét, megteremtve ezzel az egyetemi könyvtár alapját. Az Egyetemi Könyvtár a folyamatos adományoknak köszönhetően mára páratlanul gazdag történeti értékekkel rendelkezik, melyeket mind a kutatók, mind az érdeklődők megtekinthetnek. Ma a könyvtár legértékesebb régiségeként nyolc kódexet, huszonöt 15. századi ősnymtatványt, kétszázötven 16. századi antikvárt és több mint kétszáz 1711 előtti régi magyar nyomtatványt őrzünk. A könyvtár munkatársai rendszeres tárlatvezetésekkel, kiállítások és konferenciák szervezésével népszerűsítik történeti értékeinket.

2000. január 1-je fordulópontot jelentett nemcsak az egyetem, hanem a meglévő könyvtári hálózat életében is. Három felsőoktatási intézmény – a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem, valamint a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola –integrációjának eredményeként a jogelőd intézmények könyvtárai is integrálódtak. Az integráció eredményeként a megújult könyvtári hálózat sokféle speciális gyűjteménnyel és nagy könyvtárosi tapasztalattal gazdagodott.

2010-ben a Könyvtár hálózatának két tagja – a Központi Könyvtár és a Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár –, továbbá a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár új épületbe, a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontba költözött. A „pécsi könyvtári modell”-ként emlegetett példátlan együttműködés azóta is az országos érdeklődés fókuszában tartja az Egyetemi Könyvtárát.

2014 júniusában intézményünk elnevezését Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont-ra változtattuk. Ezzel kívántuk kifejezni, hogy a könyvtár tevékenységének súlypontja fokozatosan áttevődik az egyetemi tudásvagyon menedzselésére. Az utóbbi években tudatosan törekszünk arra, hogy az egyetemen belül keletkezett és

az egyetem falain kívül elérhető tudáshoz hallgatóinkat, oktatóinkat, kutatóinkat szervezeten, magas szintű szolgáltatásokat nyújtva hozzájuttassuk, és virtuális „tudásközpontként” működünk. Névváltoztatásunkat a PTE Szenátusa egyhangúan támogatta. Ehhez egy megújult logo is csatlakozott, melyet hallgatói pályázat útján hirdettünk meg és választottunk ki.

► Könyvtári hálózat

Az integrált könyvtári hálózatként működő Pécsi Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont pécsi, szekszárdi, szombathelyi, zalaegerszegi és kaposvári telephelyeken magas színvonalú könyvtári ellátást nyújt a PTE polgárai (hallgatók, oktatók, kutatók, dolgozók) és nyilvános könyvtárként minden érdeklődő könyvtárlátogató számára. A Könyvtár 18 tagkönyvtárat magába foglaló információszolgáltató hálózat, melyben a Központi Könyvtár vezetésével összehangolt fejlesztés és szolgáltatás zajlik a kari/intézeti könyvtárakkal együttműködve. A könyvtárakban naponta több ezres olvasói létszámot szolgálunk ki, biztosítva a kutatás, az alkotó munka és a gyógyítás szakirodalom-igényét.

A könyvtári egységekben általában tudományterületi sajátosságok szerint található meg a több mint másfélmillió darabot számláló gyűjtemény. A teljes könyvtári hálózat azonos informatikai alapon, egységes szolgáltatási elvek szerint támogatja az oktatást, kutatást, gyógyítást és művészeti tevékenységet. A könyvtár nagy szakértelemmel rendelkező munkatársai részt vesznek országos könyvtári (MOKKA-ODR, MATARKA, ELDORADO), és tudományos információ-szolgáltatási adatbázisok működtetésében (EISZ, MTMT).

A Könyvtár az egyetemi hierarchiában az egyik legfontosabb szolgáltató egységként van nyilvántartva, finanszírozása a fenntartó által a Könyvtár és Tudásközpont éves költségvetésének biztosításával történik. A Könyvtár és Tudásközpont legfontosabb feladatait és kötelességeit a PTE Szervezeti Működési rendje tartalmazza. Az egyetem közgyűjteményei közül az Egyetemtörténeti Múzeum is a Könyvtár és Tudásközpont szervezeti egységei közé tartozik, továbbá kezelője a muzeális értékű püspöki Klimó Könyvtárnak is.

II. HELYZETKÉP

► Adatok

- Hálózatunkba az elmúlt években évente harmincezer felhasználó iratkozott be.
- A könyvtárhasználatok (látogatások) száma az egész hálózatban minden évben egymillió fölötti.

- Többezres hallgatói létszámot szolgálunk ki nap, mint nap.
- A nyitvatartási órák száma: legmagasabb a heti 84 óra (Tudásközpont) és 72 óra (ÁOK Pekár Mihály K.), a többi könyvtári egységben heti 40–50 óra között.
- 14 ezer m²-en működtetünk könyvtárat 12 telephelyen, öt városban.
- Az ülőhelyek száma: 2115 db.
- Könyvtári beletárolt dokumentumok száma: 1.664.091 db.
- Adatbázisok száma: 20 db vásárolt, ebből 15 db EISZ adatbázis.
- Kurrens folyóiratok száma: 1340 féle, 6924 db.
- A kölcsönzött dokumentumok száma évente félmillió fölötti.
- 2014. december 31-én a Könyvtár nyilvános katalógusában az állomány 75%-a megtalálható, ez országosan kiemelkedő aránynak tekinthető.
- Az internethasználat és a helyben használat: kb. 600-700 ezer db/év.
- Évente átlagban huszonezer dokumentummal gyarapodik a könyvtári hálózat állománya. 2014-ben állománygyarapításra közel 333 M Ft-ot költöttünk.
- 2006 és 2015 között nagyszabású épület-felújítás történt minden egységünkben.

► Szolgáltatásfejlesztés

- A kutatás, alkotó munka és gyógyítás szakirodalom-igényét **magas színvonalon** biztosítjuk.
- 2010–11-re szolgáltatásfejlesztésre a TÁMOP3.2.4./1-2009-0033 („*Olvasási és digitális kompetenciák fejlesztése könyvtári szolgáltatásokkal. A PTE Egyetemi Könyvtár a minőségi oktatás és a hatékony tanulás szolgálatában*” című) **pályázatunkkal közel 45 M Ft-ot** nyertünk. (<http://tudasdepo.tudaskozpont-pecs.hu>)
- 2010–2011-ben jelentős mértékű **információ-technológiai modernizációt** hajtottunk végre, különösen a Tudásközpontban.
- Szolgáltatásaink egyre több körét automatizáltuk, **kínálatunkat bővítettük**.
- Elindítottunk több olyan **könyvtári projektet** (digitalizálás, elektronikus hálózatbővítés, e-folyóirat adatbázis-építés, adatbázisok sugárzása, minőségbiztosítás), amelyek növelik szolgáltatásaink értékét.
- A „**Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010**” Tudásközpont projektben meghatározó szakmai vezető szerepet töltöttünk be. Kezdeményezői és kialakítói voltunk egy olyan szakmai programnak, a „pécsi könyvtári modellnek”, amely országosan is egyedülálló. 2010 októbere óta a Tudásközpont épületében két könyvtári egységünk (a Központi Könyvtár és a

Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár) közös könyvtári szolgáltatást valósít meg egy közművelődési intézménnyel, a Csorba Győző Könyvtárral.

- A Könyvtár és Tudásközpont önálló kiadványsorozattal (*A Pécsi Egyetemi Könyvtár Kiadványai*) rendelkezik, egyetem- és művelődéstörténeti online folyóiratot ad ki (*Per Aspera ad Astra*), digitális könyvtárat (*Digitália*) és egyetemi repozitóriumot (*Pécsi Egyetemi Archívum – PEA*) működtet.

► Pozíció

- **A Könyvtár pozíciója az egyetemi hierarchián belül stabil**, elismertsége mind az egyetemi vezetésen belül, mind az oktatók, hallgatók között magas.
- Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont **kiváló szakmai csapattal** rendelkezik, munkatársai motiváltak, elkötelezettek mind a könyvtáruk, mind pedig anyaintézményeik (az egyetem, a karok, az intézetek, a tanársékek) irányába.
- A Könyvtár vezetése dinamikus szakmai kapcsolatot ápol a rektori, kancellári és dékáni vezetéssel, lobbi ereje erős, kezdeményező tevékenysége rugalmasan igazodik az egyetem változó igényeihez, elvárásaihoz.
- Nagy siker és elismerés volt számunkra a 2009-ben lezajlott minisztériumi **szakfelügyelői látogatás**, amely összegző véleményében pozitívan nyilatkozott a könyvtárról, elismeréssel szólt a fizikai környezet megújításáról, a számítógépes szolgáltatások magas színvonaláról, a PTE Egyetem-történeti Gyűjtemény megalapításáról. A 2015-ben megismételt szakfelügyelői látogatás ugyancsak pozitív jelentéssel zárult.
- A **belső kontroll** éves jelentései tevékenységünket pozitívan értékelik, a hatályos törvényeknek, rendeleteknek és az egyetemi szabályoknak megfelelően. Az egyetemen 2012 óta hatályos belső kontroll szabályzat-előírásait követve feltártuk az egyes könyvtári részfolyamatok működésének jogszabályi hátterét, meghatároztuk a folyamatok felelőseit, illetve elkészítettük a könyvtár kockázatelemzését. Évente monitorozzuk tevékenységünket, és beszámolunk az egyetem rektori vezetése számára a belső kontroll eredményeinkről, hiányosságok esetén az intézkedésekről.

► Minőségirányítás

- A Könyvtár vezetése elkötelezett a minőségfejlesztés iránt. Ennek jegyében 2014-től a korábban már megismert **TQM alapú minőségfej-**

lesztési rendszer tervezés–megvalósítás tevékenységi sorrendjéről, a teljes mértékben önálló tervezés–megvalósítás–ellenőrzés–beavatkozás ciklus alkalmazására térünk át valamennyi könyvtári szolgáltatás terén.

- A korábbi autonóm munkakultúra helyett a gyorsan változó igényekre azonnal reagálni képes, megalapozott szakmai tudást, kompetenciákat, **együttműködést igénylő munkakultúrát preferáljuk** a szolgáltatás valamennyi területén.
- Erősödik a dolgozók és a Könyvtár vezetése közötti **együttműködés**, a döntések folyamatát széles körű egyeztetés előzi meg, a döntésekről szóló határozatok pedig információs csatornáinkon keresztül eljutnak minden dolgozóhoz. A munkatársakat a könyvtári tevékenység megtervezése, megvalósítása és ellenőrzése folyamataiba bevonjuk egyénileg és csoport szinten is, növelve ezzel a részvétel és bevontság érzését.
- A minőségfejlesztési rendszer fontos elemeként készült el a TÉR, a **teljesítményértékelési rendszer**, az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont stratégiai céljai megvalósításának egyik eszköze. A TÉR a könyvtári hálózat minden egységére nézve kötelező érvényű, összhangban van a közalkalmazottak minősítésére vonatkozó törvényi előírásokkal, alapja a kétévenkénti minősítésnek.
- A dolgozók körében lebonyolított **elégedettségvizsgálat** pozitív eredménnyel zárult. A dolgozók általános véleménye az, hogy a **PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont jó munkahely**, jó kollektívával, jó vezetéssel, megfelelő körülményekkel, ám alacsony jövedelemmel. Negatív kritikaként hangzott el, hogy szinte semmi pluszjuttatás, kevés motiváció és előrelépési lehetőség jellemzi a munkahelyet. Reálisan és rövidtávon kielégíthető dolgozói igény az **alaposabb tájékoztatás**, a feladatok pontosabb meghatározása és a teljesítményről való hatékonyabb **visszajelzés**. Nagy gond az **egyenlőtlen munkaterhelés**, amely rontja a munkamórált. Megoldást az új szolgáltatások és a velük összefüggő munkakörök meghatározása, bevezetése, a kompetencia-térképek elkészítése, a teljesítményértékelés rendszeressé tétele jelenthet.
- Nemcsak a dolgozók, hanem a **hallgatók, oktatók és partnereink** között is mértük a szolgáltatásainkkal kapcsolatos **elégedettséget**. A felmérések azt bizonyítják, hogy használóink alapvetően elégedettek a könyvtári szolgáltatásokkal. A feltárt gyengeségeket figyelembe vettük a stratégiai célok meghatározásánál.

III. A STRATÉGIAALKOTÁS FOLYAMATÁNAK BEMUTATÁSA

A 2015–2020 közötti időszak stratégiai tervezése során:

- Munkacsoportot hoztunk létre, rendszeresen üléseztünk, a stratégiakészítés eredményeiről folyamatos tájékoztatást adtunk a könyvtári kollektíva számára.
- Számba vettük a jelen stratégia előzményeit, részletesen elemezve a 2010–2015 közötti periódusra elfogadott koncepció főbb célkitűzéseit és azok megvalósítását.
- Szem előtt tartottuk az érvényben lévő jogszabályokat.
- Építettünk az ún. „felettes” stratégiákra (az ágazati minisztérium stratégijára, ajánlásaira; a 2012. évi Országos Könyvtárügyi Konferencia ajánlásaira; a PTE 2013–2016 intézményfejlesztési tervére, és a 2011–2020-ra vonatkozó Kutatásfejlesztés és innovációs stratégiára).
- Tekintettel voltunk a hazai és nemzetközi könyvtárügyben, illetve a felsőoktatásban tapasztalható tendenciákra, különösen azokra, amelyek közvetlenül is befolyásolhatják könyvtárunk jövőjét.
- Figyeltünk az információs technológia változásaira, a megváltozott tanulási-tanítási szokásokra.
- Tudatosan támogatjuk a minőségbiztosítás bevezetését és alkalmazását a szervezetfejlesztés során.

► A stratégia előzményei

Jelen stratégia előzményét képezték azok a főigazgatói pályázatok (2000–2005, 2005–2010, 2010–15), amelyeket a karok vezetői, az egyetemi szakmai bizottságok, illetve a szenátus fogadott el. E pályázatokban megfogalmazott szakmai koncepciók mentén működött az Egyetemi Könyvtár. A főbb stratégiai célok az alábbiak voltak:

A 2000–2005-ös koncepció főbb stratégiai céljai:

- új könyvtári szervezet kialakítása,
- az egységes szakmai működés megvalósítása,
- az információs szolgáltatás továbbfejlesztése,
- a hallgatók felkészítése a könyvtári szolgáltatások használatára.

A 2005–2010-es koncepció főbb stratégiai céljai:

- az integrált egyetemi könyvtári szervezet megőrzése, megerősítése,
- az integrált egyetemi könyvtár biztonságos és költséghatékony finanszírozása,

- egységes szakmai működés, különös tekintettel a használó orientált szolgáltatások kínálati piacának megszervezésére,
- az információszolgáltatás továbbfejlesztése, különös tekintettel a tartalomszolgáltatásra,
- a hallgatók felkészítése a könyvtári szolgáltatások használatára, különös tekintettel a digitális készségek kialakításának támogatására.

A 2010–2015-ös koncepció főbb stratégiai céljai:

- a könyvtári szolgáltatások továbbfejlesztése,
- a Könyvtár informatikai rendszerének professzionális működtetése,
- a felhasználók digitális kompetenciáinak fejlesztése,
- a PTE Egyetemi Könyvtár beillesztése az új épületbe, a Tudásközpontba,
- a könyvtári hálózat hatékony működtetése.

A 2000-től hatályos (a szenátus által legitimált) főigazgatói pályázatok áttekintése után megállapíthatjuk, hogy:

- A pályázati célok **többsége megvalósult**.
- A 2005–2010-es koncepcióból csak **részben sikerült** megvalósítani „Az információszolgáltatás továbbfejlesztése, különös tekintettel a tartalomszolgáltatásra” célt, ennek teljesülése áthúzódott a következő pályázati ciklusra.
- A 2010–2015-ös koncepció megvalósulását **részletesen elemeztük**, hiszen ez képezi alapját a jelen stratégiának.

► Felettes stratégiák

Könyvtári stratégia – Portál program 2008–2013

A Portál program célkitűzései nem veszítették el jelentőségüket, hiszen a megfogalmazott célok mindegyike ma is követendő stratégiai cél:

- A Könyvtár közvetítsen minden nyilvánosságra került információt és adatot, kiemelten biztosítson hozzáférést a nemzeti kultúra dokumentumaihoz.
- A Könyvtár a használó központúság szellemében a lakóhelytől, településtípustól, könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül biztosítson hozzáférést ezen információkhoz és adatokhoz, valamint a könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez.
- A Könyvtár új módszerekkel és programokkal járuljon hozzá az olvasáskultúra fejlesztéséhez.
- A Könyvtár közösségi szolgáltatásaival és a felnőttképzés támogatásával segítse elő az életminőség javítását, a foglalkoztatottság és az egyének versenyképességének növelését.

PTE Intézményfejlesztési Terv 2013–2016

Egyetemünk a stratégiai ciklus elejére a kutatóegyetemi minősítést tűzi ki célul maga elé, a ciklus végére, 2016-ra pedig ezen felül meg kívánja szerezni a kiemelt felsőoktatási intézmény címet. A PTE intézményfejlesztési terve nem nevesíti külön a Könyvtárat, viszont a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos célok szerepelnek. Az intézmény legfontosabb stratégiai céljai:

- A Pécsi Tudományegyetem 2020-ban országos szinten a legkiválóbbak közé tartozó oktató, kutató, és betegellátó intézmény, kiemelt felsőoktatási intézmény és kutatóegyetem lesz.
- Tudományos tevékenységében az orvos- és egészségtudományi, valamint a természettudományi területeken a nemzetközi élvonalba tartozik, kutatási-fejlesztési-innovációs tevékenységében pedig jelentősen elmozdul a piaci hasznosíthatóság irányába.
- Az Egyetem az ország délnyugati területének egyetlen, minden képzési és tudományterületre kiterjedő intézménye.
- A pedagógiai, az informatikai, illetve az agrárterületen komoly előrelépést vizionáló, gazdasági és társadalmi értelemben erősen beágyazott intézménye a régiónak.

2012. évi Országos Könyvtárügyi Konferencia ajánlásai

- A Könyvtár az információ/tudástársadalom alapintézménye.
- A Könyvtár az oktatás, a képzés, a kutatás és az innováció nélkülözhetetlen háttérintézménye, az élethosszig tartó tanulás színtere.
- A Könyvtár a kultúra, a közművelődés, a közösségi találkozások színtere, a kulturális sokszínűség támogatója.
- A digitális műveltség megszerzésének biztosítása könyvtári alapfeladat.

► A stratégia készítésének módszertana

A stratégiai tervezés kezdetén meghatároztuk **fontosabb alapelveinket**. Olyan stratégiát készítettünk, amely

- a nemzeti, regionális, nemzetközi felsőoktatási, könyvtárügyi, és információ-technológiai stratégiákkal, fejlesztési célokkal összhangban van,
- a PTE intézményi feltételeit, lehetőségeit, szándékait szem előtt tartja,
- a képzési, oktatási, kutatási szükségleteket, a használók elvárásait (könyven, gyorsan hiteles információhoz jutni) figyelembe veszi,
- tényekre, adatokra, az azokból levonható következtetésekre épít,
- az erőforrások szempontjából vállalható, fenntartható,
- információ-technológiai, műszaki szempontból megvalósítható.

A stratégia készítése során **többféle módszert** alkalmaztunk:

- **PGTT-elemzéssel** szervezetünk külső, makro- és mikrokörnyezetét politikai-jogi, gazdasági, társadalmi-kulturális és technológiai dimenziók mentén vizsgáltuk. A szöveges helyzetelemzés legfontosabb elemeit aszerint rendeztük táblázatba, hogy azok lehetőséget, vagy veszélyt jelentenek könyvtárunk számára.
- A **Porter-féle öttényezős elemzéssel** számba vettük azt az „iparági”, tehát könyvtárszakmai környezetet, amelyben működünk.
- **SWOT-elemzéssel vizsgáltuk** belső erőforrásainkat (erősségeinket, gyengeségeinket). A kétlépcsős SWOT-elemzés során: először a legfontosabb könyvtári tevékenységekről ún. „rész-SWOT-okat” készítettünk (gyűjteményszervezés, informatika, kutatástámogatás, olvasószolgálat, menedzsment, honlap stb.), majd a rész-SWOT-ok erősségeinek, gyengeségeinek intenzitásvizsgálata, illetve súlyozása alapján elkészítettük a stratégia alapjául szolgáló SWOT-elemzést.

IV. A MAKRO- ÉS MIKROKÖRNYEZET ELEMZÉSE (PGTT-elemzés)

► Politikai–jogi tényezők

A Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont alapvető működését a hatályos törvények, rendeletek és a PTE-n hatályos szabályok határozzák meg. Közkönyvtárként szakmai működésünket az *1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről* című törvény határozza meg, másrészt, mint a felsőoktatás területén működő intézményre, hatással van ránk a felsőoktatási törvény is. A két törvény mellett a könyvtár működését alapvetően érinti a 30/2014-es Emberi Erőforrás Minisztériuma által kiadott rendelet *Az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól*.

A hazai jogszabályokon és a fenntartó által kiadott szabályzatokon és stratégiai dokumentumokon túl az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont mindennapjait érintik az Európai Unió ajánlásai, amelyek célul tűzik ki az információs társadalom fejlesztését, amely területen az európai könyvtárak számára fontos szerepet szán, és ezekhez forrásokat is rendel. Az Európai Unióból érkező támogatások befolyásolják a magyarországi könyvtárak, így az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont fejlesztési lehetőségeit is.

Jelenleg nincs az elkövetkező időszakra vonatkozó országos könyvtári stratégia, de szakmai ajánlások megfogalmazódtak.

A hazai felsőoktatási könyvtárakat nagymértékben sújtja a hallgatói létszám – több, társadalmi és politikai okra visszavezethető – folyamatos csökkenése, amely igen nagy versenyhelyzetet alakított ki az elmúlt években a nagyszámú hazai felsőoktatási intézmény között. A kormányzat elkötelezett szándéka, hogy a bölcsészettudományok és társadalomtudományok felől (elsősorban gazdaságfejlesztési megfontolások következtében) a természet- élet- és műszaki tudományok felé kell áthelyezni a felsőoktatási képzések súlypontját, valamint az országban és az egyes intézményekben fellelhető párhuzamosságokat (elsősorban költséghatékonysági szempontok miatt) fel kell számolni, mert ez a hazai intézményrendszerben számos kapacitásfelesleget okozott az elmúlt években. Folyamatban van egyes szakok megszüntetése: a kormányzati szándékok szerint a kommunikáció szak mellett a nemzetközi kapcsolatok alapképzés és az informatikus könyvtáros mesterszak képzése is megszűnne. A PTE képzési portfóliójának átalakulása hatást gyakorol a Könyvtár és Tudásközpont állománymenedzselésére is.

A kialakult versenyhelyzetben, a kapacitásfelesleg leépítését elkerülendő, az intézmények rákényszerültek az utóbbi években arra, hogy nemcsak magyar, hanem külföldi, elsősorban költségtérítéssel hallgatókat is felvegyenek az intézmény falai közé, akiket idegen nyelven (főleg angolul) magas szinten oktatnak, versenyképes, a globális térben eladható diplomához juttatva őket.

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont számára fontos iránymutatót jelentenek a PTE dokumentumai, így a jövőképeben megfogalmazottak is, amelyek ki mondják, hogy a PTE *“2020-ban országos szinten a legkiválóbbak közé tartozó oktató, kutató, és betegellátó intézmény, kiemelt felsőoktatási intézmény és kutatóegyetem, amely tudományos tevékenységében az orvos- és egészségtudományi, valamint a természet-tudományi területeken a nemzetközi élvonalba tartozik, kutatás-fejlesztési-innovációs tevékenységében pedig jelentősen elmozdul a piaci hasznosíthatóság irányába.”* Ez az irányelv tükröződik a PTE 2011–2020 közötti időszakra vonatkozó *Kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiájában* is.

► Gazdasági tényezők

A mindenkori gazdasági helyzet meghatározó jelentőséggel bír a költségvetésre, illetve a szakmai fejlesztésekre. A fenntartói támogatás 2009-től évről évre csökken, csökkennek az állami támogatások is, nincsenek pályázatok, amelyekkel a hiányzó fenntartói támogatást pótolni lehetne, illetve a fejlesztéseket indítani lehetne. A fejlesztések elmaradása különösen az informatikai infrastruktúra terén jellemző, ami azt jelenti, hogy nem tudunk lépést tartani a rohamos technológiai fejlődéssel, illetve az iparági versenytársakkal, partnerekkel. Az európai uniós források jelenthetnek alternatív megoldást, együttműködve a pályázásban az egyetemmel.

A Pécsi Tudományegyetem a Dél-dunántúli Régióban, annak központjában működik. A Dél-dunántúli Régió három megyét foglal magába: Baranya, Somogy és Tolna megyéket. A régió mind gazdasági erejét, mind fejlettségét tekintve az ország keleti régióihoz hasonlatos, meglehetősen elmaradott (GDP/fő az országos átlag 68%-a). A régió lakossága a rendszerváltás óta csökken, a népességfogyás az országos átlagot meghaladó, az elvándorlás mértéke évenként folytonosan növekvő, és jellemző a régió fokozott öregedése. A kedvezőtlen képet tovább rontja a rendszerváltás utáni gazdasági összeomlás óta tartó tendencia, amely a lassú leszakadást mutatja az országos átlagtól. Ez a helyzet hátrányosan befolyásolja mind a potenciális fizetőképes hallgatói keresletet, mind az intézmény képzéseit elvégzett hallgatók elhelyezkedési lehetőségeit. A régió demográfiai helyzete tehát hátrányos az Egyetem szempontjából.

A K+F-tevékenység súlya messze alatta marad a fejlettebb régiók hasonló adatainak. A kutatás-fejlesztés ráfordításai tekintetében érzékelhető leginkább a régió növekvő versenyhátránya. A kutató-fejlesztő helyek 7%-a, a kutató/fejlesztő szakemberek 6%-a összpontosul a Dél-Dunántúlon, azonban az ország K+F-ráfordításainak mindössze 3%-a kerül a régióba. A K+F-kapacitások kb. 70–75%-a Baranyában, azon belül is Pécsen összpontosul. A kutatóhelyek forrásszerző képessége gyenge.

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont gazdasági környezete függ a fenntartó, a PTE mindenkor gazdasági helyzetétől. A fent vázolt kormányzati szándék, valamint a demográfiai okok következtében csökkenő hallgatói létszám, valamint a felsőoktatási szférából kivont források miatt a PTE az elmúlt években nagyon nehéz gazdasági helyzetbe került. A PTE közel másfél évtizedes expanziós időszak után – a legtöbb hazai felsőoktatási intézményhez hasonlóan – defenzív időszakba került, amely nagymértékben érinti az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont működését is.

A csökkenő források miatt kisebb létszámmal kell ellátni a meglévő feladatokat. Azonban a régi feladatok mellett, elsősorban a technikai fejlődés és fejlesztések következtében, új igények (MTMT adatbevitel, PEA) merültek fel a fenntartó részéről, amelyeket jelentős, új források bevonása nélkül kell magas színvonalon ellátni az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpontnak.

► Társadalmi-kulturális tényezők

A 21. századi élet egyik legfontosabb változása, hogy erősödött az információhoz való gyors hozzájutás igénye. Folyamatosan bővül a lakosság által elérhető informatikai eszközök és szolgáltatások köre. Megváltoztak a korábbi olvasási szokások, változott az olvasni való tartalmak iránti igény is. Az Y és Z generációk eszközhasználati és információkeresési szokásai jelentősen eltérnek a korábbi generációk

gyakorlatától. A hagyományos könyvtári szolgáltatások folyamatosan háttérbe szorúlnak, a közösségi tér-funkció virtualizálódott, a könyvtáraknak egy sokszereplős, éleződő információszolgáltatási és médiahelyzetben kell helyt állniuk.

Napjainkban a felsőoktatás globális átrendeződésének vagyunk tanúi. A felsőoktatás már korábban is tapasztalt diverzifikálódásának további erősödésére lehet számítani, amely együtt jár az erőforrásokért folytatott verseny fokozódásával. Az egyetemek számára egyre fontosabbak lesznek a különböző egyetemi rangsorok, illetve a kutatási eredmények naprakész nyilvántartása. Továbbra is jellemző a felsőoktatás expanziója, amely a felsőoktatás tömegessé válásában nyilvánul meg. Változóban van a hallgatóság összetétele is: egyre dominánsabbá válik a nem tipikus életkorú és élethelyzetű hallgatók jelenléte, ami alapvető szemléletváltozást von maga után az egyetemeken, elsősorban azért, mert az oktatási módszereket és technikákat ezekhez a hallgatókhoz (is) kell igazítani.

A felsőoktatási intézmények számára a jövőben nagy kihívást jelent az, hogy képzési rendszerüket világosan, átláthatóan kell megfogalmazniuk azért, hogy a leendő hallgatók továbbtanulásra vonatkozó döntéseit minél megalapozottabbá tegyék. A transzparens intézmény működéséhez sokféle és összehangolt adatgyűjtésre, adattárolásra, adatfeldolgozásra, adattárakra és ezek kiértékelésére és menedzselésére lesz szükség.

Az elektronikus alapú oktatási-tanulási formák már egy ideje jelen vannak a felsőoktatásban, ezek további erősödése várható, különösen, ami az ún. nyitott hozzáférésű online kurzusok (Massive Open Online Courses – MOOCs) használatát jelenti. Ezen új típusú online kurzusok nagy veszélyt jelenthetnek azokra a hagyományos egyetemekre, amelyek tradicionális oktatási tartalmaikat és módszereiket nem képesek megújítani, és a tömegigényt kielégíteni.

A digitális írástudás, a digitális műveltség elterjedése a jövőben erősödni fog, ez felértékeli a könyvtáraknak a digitális kompetenciák elsajátíttatásában betöltött szerepét. Különösen a hátrányos helyzetű hallgatók (könyvtárhasználók) számára jelentenek esélyt a felzárkózásra a ma még ingyenes könyvtári szolgáltatások. A könyvtárak ennek értelmében az emberi tudásvagyonhoz való hozzáférés demokratikus színterei.

A rendszerváltás óta eltelt időszakban a magyar „információs társadalom” fő tendenciáját tekintve követte a nyugati típusú társadalomfejlődést, viszont több területen jelentős leszakadás tapasztalható (digitalizálás késése, a tartalomszolgáltatás összehangolásának hiánya, digitális analfabetizmus viszonylag magas aránya, a közgyűjteményi szolgáltatások jelentős késéssel követik a nyugati változásokat, stb.).

A PTE egy több megyében és városban működő intézmény. Tíz karával Magyarország egyik legnagyobb és legmeghatározóbb egyeteme, igen széleskörű oktatási és kutatási portfólióval. Beiskolázási hatásköre országos szintű, de a dél-dunántúli régióban meghatározó. A PTE Pécs városának legnagyobb munkáltatója,

hallgatói jelentős társadalmi réteget képeznek a településen, akik jelentős – bár az elmúlt évek során csökkenő létszámú – fogyasztóként jelennek meg a város gazdasági és kulturális életében. A PTE-re ható valamennyi társadalmi és kulturális tényező nagy befolyást gyakorol az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpontra.

A hagyományos szolgáltatásokat a fiatalabb generációk, a PTE polgárainak zömét adó hallgatók egyre kevésbé veszik igénybe, viszont ők a könyvtárral szemben más típusú követelményeket fogalmaznak meg. Folyamatosan nő az igény a felhasználók részéről az egyre bővülő online tartalmak hozzáférése iránt.

A PTE nagy erőfeszítéseket tesz a csökkenő hallgatói létszám pótlására oly módon, hogy egyre több külföldi hallgatót vesz fel az intézménybe. A számos országból (több kontinensről) érkező hallgatók az egyetemnek és a városnak egyaránt multikulturális képet kölcsönöznek, jelentősen befolyásolva a város, a PTE, és így az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont életét is. A külföldi hallgatók igényei kihatással vannak az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont dokumentum-beszerzési és humánerőforrás politikájára azzal, hogy egyre több és drágább külföldi, főleg angol nyelvű szakirodalmat kell vásárolnia, valamint az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont munkatársainak kommunikálni kell tudni az eltérő kulturális hátterű hallgatókkal.

Veszélyt jelent számunkra az a tény, hogy az eddigi könyvtár-finanszírozási gyakorlat szerint a karok a kari könyvtárak finanszírozásában a saját pénzügyi szempontjaik és lehetőségeik alapján döntöttek, nem pedig könyvtárszakmai megfontolások alapján. A számunkra kedvezőtlen döntések két területen éreztetik hatásukat: a szükségesnél kevesebb forrást biztosítanak állománygyarapításra; a meglévőnél kevesebb könyvtárosi létszámot kívánnak finanszírozni. Könyvtárszakmai igényeinket akkor tudjuk érvényesíteni, ha tényekkel, adatokkal támasztjuk alá forrásigényünket.

► Technológiai–műszaki környezet

A könyvtári környezet a világban a 21. századra teljes mértékben technológia-függővé vált. Az egyes – legfőképpen az informatika, infokommunikáció területén születő – technológiai, technikai újítások a könyvtári környezetben szinte azonnal megjelennek a hétköznapiakban, kihívások elé állítva a nemzetközi és a hazai könyvtárakat. Az információs technológia továbbra is rohamosan fog fejlődni.

Az információs társadalom egyik legfőbb ismérve az, hogy az információ első számú értékévé vált. E folyamatnak fő motorja a számítástechnika és a távközlés rohamos fejlődése, a személyi számítógépek elterjedése, a széles sávú adatátviteli hálózatok megjelenése, illetve különösen az utóbbi időben a mobil kommunikáció tömegessé válása. Mivel az élet egyetlen területén sem kerülhető meg az információtechnológia alkalmazása, ez azzal a következménnyel jár, hogy az informatikai

infrastruktúra fejlesztése és a digitális írástudás terjesztése kiemelt stratégiai feladatként, célként jelenik meg. Ugyanakkor az információs társadalomban élő emberek számára nagy kihívást jelent, hogy az információk korlátlan mennyiségben, de változó minőségben állnak rendelkezésre, amelyek megfelelő értékelése, szűrése, feldolgozása, archiválása stb. külön szakmává alakult, ebben a könyvtárosoknak szerepe lehet.

Nagy kihívást jelent a mobil kommunikáció használatának tömegessé válása, amely technológia a tanulási környezetre is hatást gyakorol. A felsőoktatási intézményeknek alkalmazkodniuk kell az újgenerációs hallgatói attitűdökhöz, szokásrendszerhez, tanulási stílushoz, amelyet már az e-learning szóval jelzett elektronikus alapú oktatási rendszerek támogatnak. A jövőben várhatóan egy másik jellemző tendencia is megjelenik a felsőoktatási intézményekben, az élő előadások videóra rögzítése, illetve rögzített videó fájlok közösségi megosztása.

Mind az oktatási környezetnek, mind pedig a hallgatói tanulási szokásoknak a folyamatos változása eredményeként a jövőben szakítani kell a tananyagközpontú, oktatóközpontú hagyományos tanulásmódszerekkel és módszerekkel, és helyette az ún. IKT alapú atipikus tanulási formákra kell áttérni. Ezt az attitűd-váltást az oktatásban az újgenerációs információs eszközök is támogatják, amelyeket a „digitális bennszülöttek” már nagy biztonsággal használnak (okos telefonok, hálózati alapú web 2.0 szolgáltatások, közös dokumentumok, prezentációmegosztók, elektronikus kérdőívek, mobil alkalmazások, közös naptárak, blogok, közösségi oldalak, online tesztek, közös tárhelyek, virtuális környezetek stb.). Ezen rendszerek és mobil eszközök alkalmazásához szükséges az ún. „új média kompetenciák” elsajátítása.

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont informatikai hálózata része a PTE hálózatának, és ez – elsősorban a szélessávú internet-elérés – magas színvonalú szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé. Hasonlóan az egyetem területén lévő egyéb épületekhez, a könyvtár területén is majdnem 100%-os lefedettséggel elérhető a wifi szolgáltatás, amely akár könyvtári, akár egyetemi, akár nemzetközi (EDURO-AM) azonosítással ingyenesen igénybe vehető.

A 21. században a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett és helyett egyre jobban teret nyernek a távolról elérhető, online szolgáltatások. Az igen magas színvonalú hálózati környezet lehetővé teszi az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont számára, hogy minél több online szolgáltatást vezessen be és nyújtson felhasználói közönsége, legfőképpen az egyetem polgárai számára. Így valósulhatott meg például az is, hogy az egyetem által előfizetett külföldi adatbázisok otthonról elérhetők legyenek. Magyarországon is egyre nagyobb számban születnek digitális dokumentumok, könyvtárunk ezek biztonságos szolgáltatására felkészült, de a kiadók idegenkedése miatt a tényleges könyvtári megjelenésükre eddig nem kerülhetett sor.

Míg a hálózati környezet magas színvonalú szolgáltatások bevezetését és működtetését teszi lehetővé, addig a dolgozók és olvasók rendelkezésére álló számítógépek az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont több egységében – ahogy az egész PTE-n is – igen elavultak, lecserélésük nem tűr halasztást. A gépek átlagéletkora sok helyütt 8–9 év, amely nehezen teszi lehetővé az új szoftverek alkalmazását. A gépek természetes amortizációja is nehezíti a könyvtári alkalmazottak mindennapi munkáját. A helyzetet valamelyest enyhíti az a jelenség, hogy a könyvtár számítógépei helyett olvasóink egyre nagyobb számban a saját mobil eszközeiket használják a könyvtár területén is.

A hagyományos könyvtári tevékenységek informatikai támogatása mindegyik egységünkben megfelel a világban jelenleg érvényes színvonalnak (integrált könyvtári rendszer, vonalkódos azonosítás). A Tudásközpont épületében ezen kívül 2010 óta RFID-s rendszert használunk mind a dokumentumok, mind az olvasók azonosítására.

Világszerte egyre nő a digitális dokumentumok jelentősége. Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont folyamatosan gyűjti a tapasztalatokat mind a natív elektronikus dokumentumok előállítására (pl. *Per Aspera ad Astra* folyóirat), mind a hagyományos dokumentumok digitalizálása terén, és rendelkezik az elengedhetetlenül szükséges eszközökkel (könyv- és mikrofilmszkennerek, feldolgozó programok).

A környezetben bekövetkező előnyös változásokat igyekszünk haladéktalanul kihasználni. Így került sor pl. az új típusú diákigazolványok és a TTK-n használt dolgozói kártyák olvasójegyként való bevezetésére, a könyvtár megjelenésére a Facebook-on, vagy a webes fizetési lehetőség megteremtésére. Adminisztratív és szemléletbeli akadályok miatt azonban ez nem mindig sikerül, pl. évek óta nem valósulhatott meg a hallgatók adatainak az ETR és a könyvtári rendszer közötti átadása.

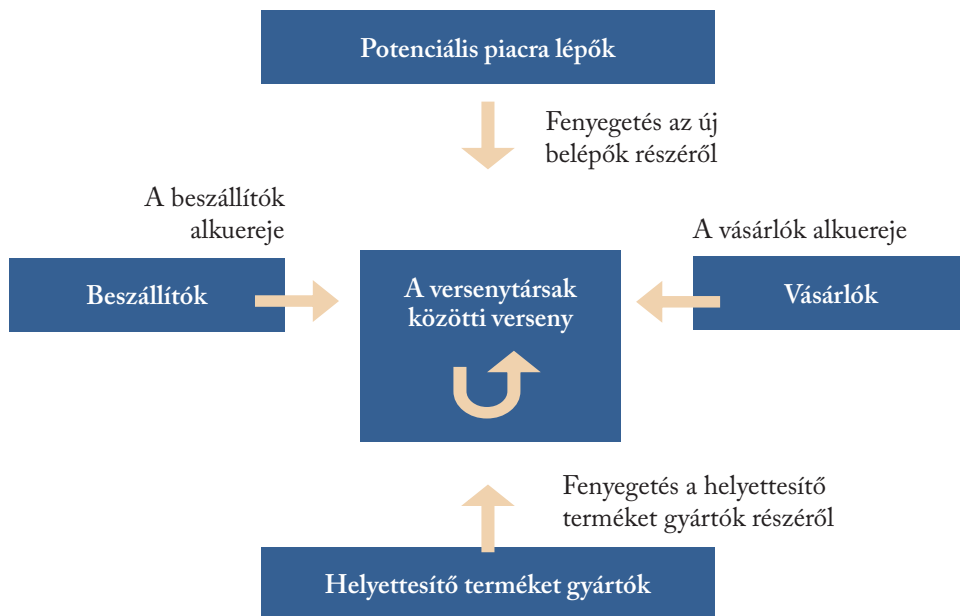
A technológiai környezet gyors változása szükségessé teszi, hogy az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont munkatársai magas színvonalú tudással rendelkezzenek, gyorsan tudjanak alkalmazkodni az új körülményekhez. Ennek okán a munkatársak képzése nélkülözhetetlen része kell, hogy legyen a mindennapi munkának ahhoz, hogy versenyképesek tudjunk lenni a fiatal nemzedékek, az egyetemi polgárok derékhatát adó hallgatók elvárásainak és igényeinek kielégítésében. Ugyanakkor a színvonalas képzések elérhetetlenül drágák a könyvtár számára, így nagyon nagy az önképzés jelentősége.

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<i>Politika, jog:</i>	<i>Politika, jog:</i>
<p>A könyvtárak szakmai működésének jogi szabályozása megtörtént, az alapfeladatok jogszabályban rögzítettek.</p> <p>Az európai uniós ajánlások a könyvtáraknak fontos társadalmi szerepet szánnak, és pályázatokon keresztül ehhez forrást is rendelnek.</p> <p>A 30/2014-es EMMI rendelet állami közfeladatként ír elő könyvtári alaptevékenységeket.</p> <p>A minőségbiztosítás beépül a mindennapi működésbe.</p> <p>A PTE SZMR-ében a könyvtár jogállása, feladata, fenntartása jól definiált.</p>	<p>Késik az új ciklusra (2013–2020) vonatkozó könyvtárügyi stratégia.</p> <p>A döntéshozók nem ismerik el a könyvtárak szerepét.</p> <p>A 30/2014-es EMMI rendeletben foglalt kötelező állami közfeladatok ellátásához szükséges forrást az egyetemi költségvetésből kell biztosítani. A finanszírozás normatív szabályai hiányoznak.</p> <p>A könyvtáros szakma érdekérvényesítő és lobbierője gyenge.</p> <p>Nem készült el a könyvtárosok életpálya-modellje.</p> <p>A PTE kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiája nem nevesíti a könyvtárat.</p> <p>A képzési portfólió szűkülése (szakok megszűnése) módosítja a dokumentum-beszerzési lehetőségeinket.</p>
<i>Gazdasági tényezők</i>	<i>Gazdasági tényezők</i>
<p>Nő a külföldi hallgatók száma.</p> <p>A külföldi hallgatók és az idegen nyelvű képzések miatt növekszik az igény az idegen nyelvű állomány és tartalom iránt.</p> <p>Az adatbányászat, adatelemzés, adatbevitel iránti igény növekszik – a könyvtárak ezt kihasználhatják.</p> <p>Országos szakmai szervezetekben részt veszünk, javaslatokkal élünk.</p>	<p>A felsőoktatásba kerülő hallgatók létszáma évek óta csökken.</p> <p>A könyvtárak potenciális támogatóinak gazdasági helyzete is romlik.</p> <p>A felsőoktatás és a kultúra támogatása nem növekszik.</p> <p>A 30/2014. EMMI rendelet kötelező állami feladatokat ír elő, amelyek teljesítéséhez azonban nincs elegendő egyetemi forrás, szakértelem.</p> <p>A munkaerő továbbképzésére nincs forrás.</p> <p>Egyre kevesebb pályázati forrást tudunk elnyerni, mert nincsenek felsőoktatási könyvtárak számára kiírt pályázatok.</p>
<i>Társadalmi tényezők</i>	<i>Társadalmi tényezők</i>
<p>Az információforrások hatékony használata nélkülözhetetlen a társadalom minden tagja számára.</p> <p>A romló gazdasági helyzetben felértékelődhet a tudást, a kultúrát (még) ingyen biztosító könyvtárak szerepe.</p>	<p>Az információk archiválása, szolgáltatása, a tartalomszolgáltatás terén megjelentek a könyvtárak mellett más piaci szereplők is, akik vetélytársaink.</p>

<p>A könyvtárak átalakulnak oktatási és tanulási centrumokká (teaching and learning center).</p> <p>Folyamatosan nő az igény az online szolgáltatások iránt.</p> <p>A könyvtárak népszerű közösségi terekké válnak.</p> <p>Nagy lehetőség a könyvtárak számára az élethosszig tartó tanulás támogatása, az oktatásba, a képzésbe való bekapcsolódás.</p> <p>Mivel a hallgatók, oktatók, kutatók informatikai tudása és digitális kompetenciái eltérőek, a könyvtárak speciális kurzusok, tutoriálok, webináriumok formájában személyre szóló szolgáltatásokat nyújthatnak a kevésbé képzeteknek.</p> <p>A könyvtárosok olyan tudással rendelkeznek (informatikai, adatbázis-kezelő, bibliometriai ismeretek stb.), amilyenre az oktatóknak, kutatóknak szükségük van.</p> <p>Jó kapcsolatot ápolunk a szakmai szervezetekkel, pozíciónk a szervezetekben stabil, véleményformálók vagyunk.</p>	<p>Az információk archiválása, szolgáltatása, a tartalomszolgáltatás terén megjelentek a könyvtárak mellett más piaci szereplők is, akik vetélytársaink.</p> <p>A fiatalabb generációk a hagyományos (papíralapú) könyvtári szolgáltatásokat egyre kevésbé veszik igénybe.</p> <p>Tömegessé válik egy igénytelen információ-keresési gyakorlat („beütöm a Google-ba”).</p> <p>A karok nem tartanak igényt a könyvtári szolgáltatásainkra.</p> <p>Párhuzamos fejlesztések kezdődnek az egyetemi tudásvagyonnal kapcsolatban, a könyvtárak kimaradnak az egyetemi fejlesztésekből.</p>
<i>Technológiai-műszaki környezet</i>	<i>Technológiai-műszaki környezet</i>
<p>A könyvtári környezet teljes mértékben technológiafüggővé vált.</p> <p>Az informatikai infrastruktúra fejlesztése és a digitális írástudás terjesztése a társadalmak kiemelt stratégiai feladata.</p> <p>A felsőoktatási intézményeknek alkalmazkodniuk kell az újgenerációs hallgatói attitűdökhöz, szokásrendszerhez, tanulási stílushoz.</p> <p>Az egyetemek technológia- és tudástranszfer-központokat hoznak létre.</p> <p>A könyvtár kiemelt szerepet vállalhat az informatikai készségek fejlesztésében.</p> <p>A különböző informatikai rendszerek között megvalósítható az adatok átadása.</p> <p>Az elektronikusan tárolt információk távolról is elérhetők.</p>	<p>A folyamatos technológiai fejlődést követni, ezzel lépést tartani forráshiány miatt nem sikerül.</p> <p>A könyvtárosoknak nincs alkalmuk megismerni a legújabb eszközöket és technikákat – se magánérőből, se a munkahelyen.</p> <p>A könyvtárosok nem alkalmazkodnak rugalmasan a megváltozott oktatási-tanulási környezethez.</p> <p>A könyvtárakat nem tekintik természetes partnernek az intézményi tudásvagyon kezelésében.</p> <p>A könyvtárosok nem ismerik fel szerepüket és lehetőségüket az egyetemi tudásmentésben.</p>

V. A VERSENYKÖRNYEZET ELEMZÉSE (Porter-féle elemzés)

A Porter-modell a versenykörnyezet elemzésének strukturált módszere. Az elemzés során számba vesszük azokat a szereplőket, amelyek szervezetünk szempontjából fontosak, hiszen a velük való kontaktus ereje, dinamikája meghatározza választott alapstratégiánkat.

► A könyvtári környezet

Magyarország szervezett, az oktatási szervezethez hasonló differenciált könyvtári rendszerrel rendelkezik. Szinte minden településen van könyvtár, és az is általános, hogy minden felsőoktatási intézménynek van könyvtára. A felsőoktatási könyvtárak **nem jelentenek veszélyt**, fenyegetést számunkra, új felsőoktatási könyvtárak tömeges megjelenésével nem kell számolni. A hozzánk képest erősebb, fejlettebb könyvtárak erejét elismerjük, előnyeiket kihasználjuk, a jó kezdeményezésekbe bekapcsolódunk. A miénkkel hasonló felsőoktatási könyvtárakkal (SZTE, DE, ELTE, CORVINUS) kifejezetten jó a szakmai kapcsolatunk, rendszeresen konzultálunk, egymást informáljuk, a jó gyakorlatokat átvesszük, használjuk a benchmarking eszközeit, nemcsak felsővezetői, hanem munkatársi szinten is együttműködünk. A felsőoktatási könyvtárak körében **referencia könyvtárnak számítunk**.

► A mi termékünk jellemzői

- Gazdag, jól szervezett dokumentumállomány
- Elektronikus katalógus
- Honlap, webes interaktív szolgáltatások
- Irodalomkutatás, szaktájékoztató
- Adatbázisok építése (PEA, képadatbázis, szabványadatbázis stb.)
- Egyetem- és művelődéstörténeti online folyóirat
- Egyetemtörténeti kutatás, egyetemtörténeti múzeum
- Digitalizálás, Digitália
- MTMT adatbevitel, MTMT adminisztráció
- Hivatkozásgyűjtés, hivatkozási adatbázis
- Sajtófigyelés
- Olvasószolgálat (kölszönzés, könyvtárközi kölcsönzés, felhasználóképzés)
- Olvasóterem, csoportos tanulószoba, kutatószoba
- Wifi, számítógép-használat, számítógépes októterem
- Programfejlesztés
- Kötészet

► A potenciális piacra lépők

A potenciális piacra lépők fenyegetést jelent(het)enek számunkra, mert olyan terméket állítanak elő, olyan tevékenységet végeznek, amelyet mi is végzünk, a termék előállításához jelentős állami vagy piaci forrást birtokolnak (a mi termékünk előállításához nem rendelkezünk elegendő forrással), az új piaci szereplők tevékenységét állami (kormányzati) szándékok, jogalkotás és finanszírozás támogatják, a meglévő versenykörnyezetet hátrányunkra változtatják.

Fenyegető piaci szereplők:

- MaNDA: bár a szervezet fő profilja jelenleg a filmarchiválás, azonban a nyilvános információk szerint könyvtári és múzeumi területen is terjeszkedni kívánnak.
- HUNGARICANA (Országgyűlési Könyvtár, Fővárosi Levéltár, Arcanum, OSZK): olyan közgyűjteményi portál, amely NKA forrásokkal, jelenleg főleg levéltári dokumentumok digitalizálásával és szolgáltatásával foglalkozik.
- ELDORADO: az Országos Széchényi Könyvtár, mint a projekt gazdája **veszélyt jelent** számunkra, mert félő, hogy a digitalizálás folyamatából kiszorulunk, illetve előnytelen pozícióba kerülhetünk.
- **Új Tudásközpontok: veszélyt jelent számunkra, hogy a „Tudásközpont” elnevezésű intézményekkel osztoznunk kell a pályázati forrásokon.**

- Kötelesspéldány-rendelet: veszélyt jelent, hogy a kötelesspéldányok elosztásakor hátrányos helyzetbe kerülünk.
- ODR: veszélyt jelent számunkra, ha a rendeletben is előírt együttműködés során hátrányos helyzetbe kerülünk.

► A beszállítók

Egyéb egyetemi szervezeti egységek (Marketing Osztály, PTE Egyetemi Levéltár): **veszélyt jelent** számunkra, amennyiben olyan területeken szereznek előnyt (egyetemtörténeti kutatások, kiállítások, kiadványszerkesztés), amelyekre nekünk szándékunk, tudásunk és kapacitásunk is van. Erősíteni kell velük az együttműködést.

Külső informatikai partnerek: **veszélyt jelent** számunkra, hogy egyoldalú, gyakran kiszolgáltatott kapcsolatban állunk az informatikai beszállítókkal (Monguz Kft., RFID szolgáltató). A szállítók terméke fontos, hiszen a könyvtári működés alapját jelentő integrált könyvtári rendszert, illetve egyéb támogatásokat szállítják. A fejlesztési igényeinket azonban a szerződések ellenére nem, vagy nagyon lassan hajtják végre.

PTE-n belüli informatikai partnerek: **veszélyt jelentenek** számunkra, amennyiben a könyvtári szakinformatikusok és az egyetemi informatikusok között nincs együttműködés, ez veszélyezteti a könyvtári fejlesztéseket. Az egyetemi informatikai szakemberek (Informatikai Igazgatóság) akkor nem jelentenek veszélyt számunkra, ha velük szorosabb szakmai kapcsolatot építünk ki.

Adatbázis-szolgáltatók, folyóirat-kiadók, könyvkiadók: **veszélyt jelent** számunkra, hogy bizonyos szolgáltatóknak (különösen az Elsevier Kiadó) ki vagyunk szolgáltatva, alkupozíciónk gyenge. A szállító erősebb alkupozícióban van velünk szemben, mivel tudatában van annak, hogy a kutatók számára létfontosságúak az adatbázisok. A könyvkiadók nem **jelentenek veszélyt** számunkra, gyakran kiadói engedményeket tudunk elérni.

► A vásárlók

Egyetem: A Kancellária kiemelkedő partnerünk (vásárlónk), hiszen összegyűjtött érdekek kiszolgálását várja el tőlünk. A Könyvtár és Tudásközpont szolgáltatásaira az egyetem tart igényt. A Könyvtár költségvetéséről tervalku során a Kancelláriával való tárgyalásokon születik döntés.

Szakok tantárgyfelelősei, oktatói: **veszélyt jelent** számunkra, ha a szakok tantárgyfelelősei, oktatói, a kurzuslisták összeállításakor nem „kódolják” be a szakirodalom olvasását, a könyvtárhasználatot a követelmények közé.

Doktori iskolák: **lehetőséget jelentenek** számunkra, ha a doktori iskolák a kutatás-módszertani kurzusaikba bevonják a könyvtárosokat.

Egyetemi polgárok: az egyetemi hallgatók, illetve az oktatók, kutatók a legfőbb célközönségünk. **Veszélyt jelent** számunkra, amennyiben számuk drasztikusan csökken, illetve nem tartanak igényt az általunk nyújtott szolgáltatásokra.

Csorba Győző Megyei–Városi Könyvtár: **versenytársat jelent** számunkra, hogy a partnerkönyvtár, mint vásárló nem tőlünk vásárolja meg a számára szükséges informatikai szolgáltatást, hanem másoktól. Ez forráskiesést jelent számunkra, valamint veszélyezteti a két könyvtár közös informatikai működését is. Veszélyt jelent számunkra, ha a saját célközönségünket a Csorba Győző Könyvtár is megcélozza. E veszélyt együttműködési megállapodásokkal kell elhárítani.

Egyéb használók: **nem jelent veszélyt** számunkra, igényeiket ki tudjuk elégíteni. Megcélozhatjuk a Csorba Győző Könyvtár célközönségét: gyermekek, középiskolai diákok, idősek.

► A helyettesítő terméket gyártók fenyegetése

Csorba Győző Megyei–Városi Könyvtár: **versenytársat jelent** számunkra. A Tudásközpont épületében közösen működtetjük az EKF 2010 uniós projektben lefektetett „szolgáltatásintegrációt”, amelynek eredetileg az volt a célja, hogy az erőforrásainkat egyesítsük, a párhuzamosságokat kiküszöböljük. A Csorba Győző Könyvtár több területen olyan fejlesztést kíván végrehajtani, amely az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont profilját érinti (történeti kutatás, egyetemi hallgatók számára szaktájékoztató, szakdolgozataink digitalizálása). Bár a két könyvtár közötti profiltisztítás (közkönyvtár – tudományos szakkönyvtár) elindult, de nagy a veszélye a visszarendeződésnek, a párhuzamos működés megerősödésének.

Egyéb megyei könyvtárak: **versenytársat jelentenek** számunkra, amennyiben a nem Pécssett működő képzési központjainkban a képző kar (Egészségtudományi Kar, Illyés Gyula Kar) a könyvtári szolgáltatásokat nem tőlünk, hanem az adott megye megyei könyvtárától vásárolja meg.

Oktatói prezentációk, Coospace: **veszélyt jelent** számunkra, ha az oktatók a Könyvtárat megkerülve, velünk nem kooperálva az oktatáshoz szükséges anyagokat saját maguk állítják elő, és terjesztik a hallgatóknak, kikapcsolva ezzel a könyvtárat.

Tartalomszolgáltatók: **veszélyt jelent** számunkra minden olyan tartalomszolgáltató (intézmény, szervezet, cég, egyesület stb.), amely a webes felületen való megjelenésével a kereső számára azonnali eredményt hoz. Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont „digitális átállásával” párhuzamosan minden olyan könyvtári tartalom, amely eddig a hagyományos hozzáférés „szűkössége” miatt a könyvtári anyag értékét növelte, a digitális tartalomszolgáltatással foglalkozó szereplők számának növekedésével folyamatosan a szolgáltatási potenciál eróziójával fenyeget. Ez egyaránt vonatkozik az erős költségvetési/ jogalkotói hozzáféréssel rendelkező közgyűjteményi szférához tartozó szereplőkre (MaNDA, OSZK-ELDORADO, a repozitóriumok terén az MTA KIK-REAL), és a létező piaci szereplőkre (Arcanum) is.

Egyéb egyetemi szervezeti egységek (Marketing Osztály, PTE Egyetemi Levéltár): **verseny társaként jelennek meg**, amennyiben olyan területeken szereznek előnyt (egyetemtörténeti kutatások, kiállítások, kiadványszerkesztés), amelyekre nekünk szándékunk, tudásunk és kapacitásunk is van. Erősíteni kell velük az együttműködést.

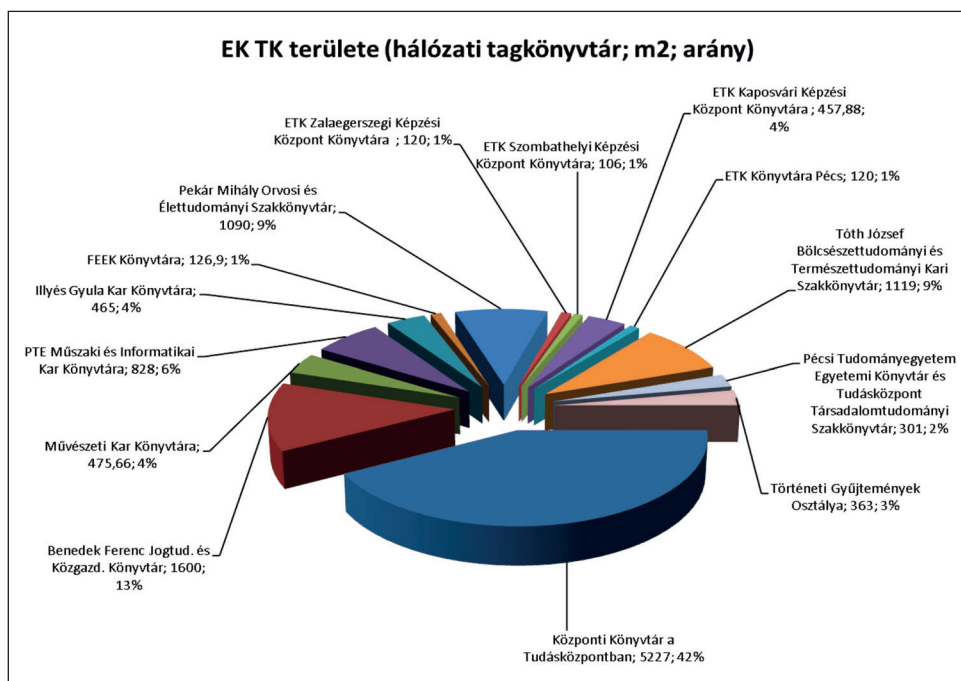
VI. ERŐFORRÁS-ELEMZÉS

A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont a Dél-Dunántúl legnagyobb tudományos szakkönyvtári hálózata. A hálózat tagkönyvtárai 18 szolgáltató helyen jó infrastrukturális, de közepes informatikai feltételek között, jól képzett könyvtárosokkal magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtanak. Az integrált hálózat minden szolgáltató helyén az egész hálózat szolgáltatásai elérhetők és közvetített értékeit igénybe vehetik a használók. Az Egyetem, mint fenntartó a Szervezeti Működési Rendben meghatározott módon biztosítja a Könyvtár fenntartását.

► Terület, fizikai infrastruktúra

Könyvtári hálózatunk legmodernebb épülete a 2010 őszén átadott 13 000 nm²-es Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, amelyben a Központi Könyvtár és a Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár a Csorba Győző Könyvtárral egy épületben működik. Az épület felszereltsége, berendezése korszerű, az olvasók kényelmét biztosítja. Munkavédelmi és munkaegészségügyi szempontból is átlagon felüli.

A könyvtári hálózat többi egysége (a kari, intézeti, klinikai könyvtárak) a karok épületeiben, az oktatáshoz közel kaptak helyet. A kari könyvtárak a kar igényeikhez igazodva, a dékáni vezetéssel, az oktatók-kutatók együttműködésével szolgálnak. Területük, bútorzatuk és felszereltségük a kari háttérhez igazodva sokszínű és változatos. Az olvasói tér többnyire átlagos vagy jó minőségű, a dolgozói terek szerényebb feltételekkel rendelkeznek.

Az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont a szakkönyvtári és oktatási feladatok ellátásához bevonja a digitális kultúra egyre bővülő eszközeit. A hálózat potenciális használói döntően az Y és Z generációhoz tartoznak. Eszközhasználatuk a szolgáltatások szervezésénél több használói felület kompatibilitásait igényli (PC, táblagépek, mobiltelefonok, alternatív hozzáférések stb.).

Ezen feladatok ellátására az informatikai és irodai eszközök felszereltsége a Tudásközpont épületében (a Központi Könyvtár és a Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár esetében) nagyon jó. A hálózat többi tagjánál az informatikai háttér elmarad a Központi Könyvtár színvonalától. Egyes kari könyvtárak informatikai feltételei a leszakadás jeleit mutatják. Irodai eszközökkel és technikai felszerelésekkel a hálózat átlagosan ellátott.

A Könyvtár hálózatában az informatikai feltételeket javítani kell. Törekedni kell arra, hogy az olvasók, használók kiszolgálása a hálózat szolgáltató helyein hasonló színvonalú, hasonló technikai, informatikai háttérrel rendelkező legyen.

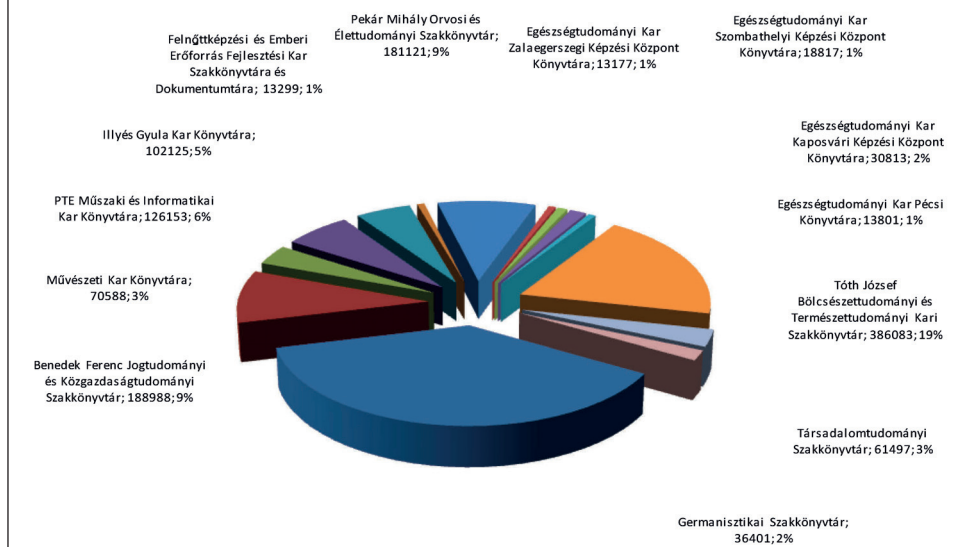
Állomány

A régió meghatározó szakkönyvtári állományával rendelkezünk, amely összetételéről elmondható, hogy szinte minden tudományterületet képvisel. Az állomány mérete és tartalmi megoszlása a hálózaton belül követi az egyetem és a karok képzési és kutatói tevékenységét. A tájékoztató munka egyre erősebben támaszkodik a könyvtár e-forrásaira. A Könyvtár és Tudásközpont által előfizetett 20 adatbázisban több mint 10 000 e-folyóirat adatait tudja a hálózat elérhetővé tenni. Az oktatást és kutatást támogatva az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont tulajdonában lévő szabad terjesztésű elektronikus publikációkat a Digitália Elektronikus Könyvtáron keresztül szolgáltatjuk. <http://digitalia.lib.pte.hu/>

Állományadatok (db)

Központi Könyvtár a Tudásközpontban	757 544
Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Könyvtár a Tudásközpontban	188 988
Művészeti Kar Könyvtára	70 588
Műszaki és Informatikai Kar Könyvtára	126 153
Illyés Gyula Kar Könyvtára	102 125
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar Szakkönyvtára és Dokumentumtára	13 299
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár	181 121
Egészségtudományi Kar Zalaegerszegi Képzési Központ Könyvtára	13 177
Egészségtudományi Kar Szombathelyi Képzési Központ Könyvtára	18 817
Egészségtudományi Kar Kaposvári Képzési Központ Könyvtára	30 813
Egészségtudományi Kar Pécsi Könyvtára	13 801
Tóth József Bölcsészettudományi és Természettudományi Kari Szakkönyvtár	386 083
Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Társadalomtudományi Szakkönyvtár	61 497
Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Germanisztikai Szakkönyvtár	36 401
ÖSSZESEN	2 000 407

EK TK állományának megoszlása (hálózati tagkönyvtár; példány; arány)

Olvasók (fő):

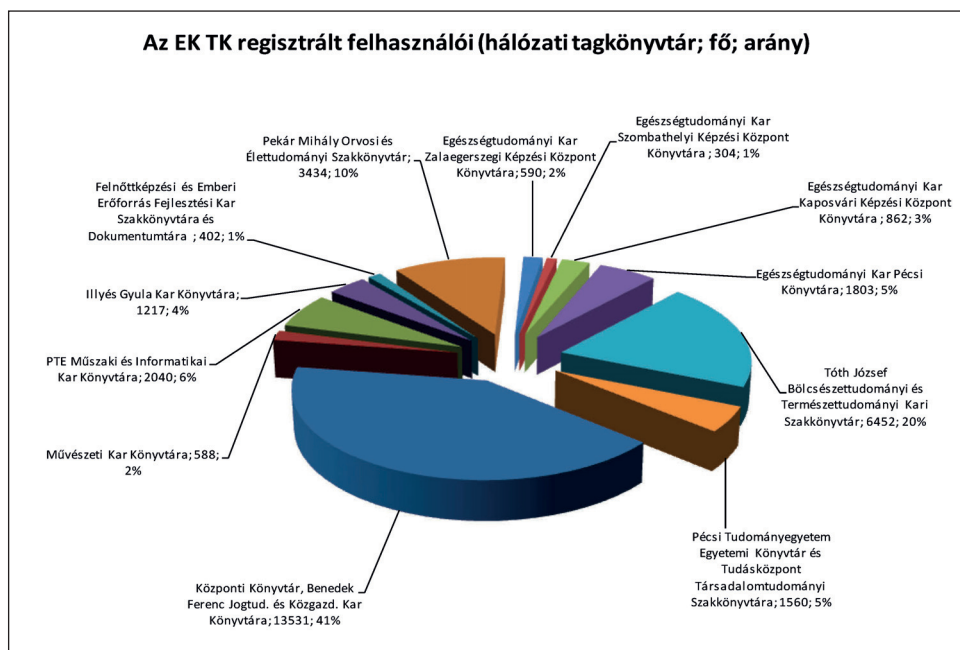
A könyvtári hálózat olvasói elsősorban a PTE polgárai, továbbá a régió, az ország tudományos és szakmai információkat igénylő felhasználói. A regisztrált felhasználók száma és eloszlása 2014-ben az alábbiak szerint alakult:

Központi Könyvtár a Tudásközpontban	
Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Könyvtár a Tudásközpontban	13 531
Művészeti Kar Könyvtára	588
Műszaki és Informatikai Kar Könyvtára	2 040
Illyés Gyula Kar Könyvtára*	1 217
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar Szakkönyvtára és Dokumentumtára**	402
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár	3 434
Egészségtudományi Kar Zalaegerszegi Képzési Központ Könyvtára	590

* 2016. július 1-től: fuzionált a FEEK-kel; új név: Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar (KPVK)

** 2016. július 1-től: fuzionált az Illyés Gyula Karral

Egészségtudományi Kar Szombathelyi Képzési Központ Könyvtára	304
Egészségtudományi Kar Kaposvári Képzési Központ Könyvtára	862
Egészségtudományi Kar Pécsi Könyvtára	1 803
Tóth József Bölcsészettudományi és Természettudományi Kari Szakkönyvtár	6 452
Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Társadalomtudományi Szakkönyvtár	1 560
ÖSSZESEN	19 252

► Pénzügyi erőforrások

A Könyvtár finanszírozásának döntő többségét a PTE állja. Nincs állami norma-tíva, ahogy pl. a közkönyvtárak esetében létezik, hiszen a városi, megyei könyvtá-rakat a lakosság létszáma alapján finanszírozza az állam. Nincsenek jelentős külső források sem, illetve ha vannak: egyenetlenek vagy csökkenő mértékűek. Pályázati forrásunk egyáltalán nincs, ami van (Nemzeti Kulturális Alap) néhány százezer forint nagyságrendű, és jellemzően régi könyvek állagmegóvására, restaurálására, illetve kulturális rendezvényre fordítható. A felsőoktatás tankönyvellátását célzó pályázatok megszűntek, informatikai fejlesztésre, digitalizálásra, egyéb modern könyvtári szolgáltatásfejlesztésre fordítható pályázatok nincsenek. Utoljára 2010-ben, a TÁMOP pályázaton nyertünk.

Rendszeres éves bevételi forrásunk:

- Országos Dokumentumellátó Rendszer (ODR) éves meghívásos pályázata kb. évi 2–3 millió Ft értékben – EMMI támogatás,
- Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) – önrész támogatás az EMMI részéről; 2014-ben 20 M Ft,
- Pécsi Tudásközpont Kft. által termelt éves bevétel 49%-a (51% a Csorba Győző Könyvtáré), amely a Tudásközpont terméinek bérbeadásából származik, ez évente változó összeggel: 8–10 millió Ft,
- könyvtári beiratkozási díjból és késedelemből, illetve egyéb könyvtári szolgáltatásokból származó díj, évente változó összeggel 15 millió Ft.

FELHASZNÁLÁS GAZDASÁGI TERV ALAPJÁN 2015 (ezer Ft)					
	2011	2012	2013	2014	2015
Állománygyarapítás	262 840	275 881	245 625	256 684	287 227
Kari Könyvtárak	238 917	215 519	173 403	160 488	178 824
Központi Könyvtár	179 315	168 019	179 576	170 859	182 345
Tudásközpont (Központi Könyvtár és Benedek F. ÁJK- KTK Szakkönyvtár üzemeltetés)	182 961	143 283	136 270	159 401 (ebből 20MFt előző évi bérleti díj Csorba Győző)	128 252
Klimo Könyvtár – Egyetemtörténeti Múzeum	44 680	37 068	42 441	36 848	40 352
ÖSSZESEN:	908 713	839 770	777 315	779 678	817 000
2011–2015	-10,1 %				

A Könyvtár finanszírozása szoros összefüggést mutat az egyetem és benne a karok teherbíró képességével. Amikor dinamikusan növekedett a hallgatói létszám, és volt egyetemi forrás, akkor lehetőséget kaptunk a könyvtárfejlesztésre, könyvtárfelújításra, nagy volumenű állománygyarapításra, levéltár- és múzeumalapításra, munkatársaink kiemelkedő munkájának elismerésére (2000–2008 között). Ahogy csökkentek a bevételi források, ahogy egyre több karnak kellett konszolidációs tervet készítenie, úgy csökkentek a könyvtár lehetőségei is. A jellemzően karok általi finanszírozás egyenletlenné tette a könyvtáron belüli egységek fejlesztését: vannak karok, amelyek évek óta egyenletesen több tíz, vagy akár százmillió forint összeg-

ben támogatták a könyvtárat, de voltak olyanok is, amelyek éveken keresztül 0 forintot engedélyeztek dokumentumok beszerzésére. Ez a tény nagyban nehezítette az egyenletes szakmai munkát.

Az elmúlt évek során a Könyvtár költségvetését a karokkal, illetve a Gazdasági Főigazgatósággal szorosan együttműködve terveztük meg. Minden esetben arra törekedtünk, hogy a karok által igénybe vett könyvtári szolgáltatásokat pontosan megnevezzük, illetve ahol lehet, valamiféle mutatószámot képezzünk. Az egyes karok eltérő könyvtári szolgáltatást igényeltek, és a finanszírozási lehetőségeik és gyakran a szándékuk is eltérő volt. Olyan kar is volt az egyik évben, amely a kari könyvtári szolgáltatását meg akarta szüntetni forráshiányra hivatkozva. Ezt a konfliktust a Szenátusban legitimált kompromisszum zárta le, amely szerint: ahol képzés, oktatás van, ott könyvtári szolgáltatásnak is kell lenni, mert a hallgatók nem lehetnek meg könyvtár nélkül.

A 2015-ben bevezetett kancellári rendszer új helyzetet teremtett. Másfél évtized után a költségvetésünket nem 10 kar adta össze, az egyeztetés nem a karokkal egyenként történt, hanem – a Könyvtár előző évi bázis költségvetését figyelembe véve – a szakmai alapon megindokolt beszerzési és fejlesztési terveinket a Kancellári Hivatallal egyeztettük „tervalku” során. Az alkufolyamatban nagy előnyt jelentett számunkra, hogy az elmúlt években végrehajtott fejlesztések eredményeit sikeresen tudtuk prezentálni, amelyek meggyőzték a jelenlegi döntéshozókat (kancellár) költségvetésünk realitásáról.

A 30/2014-es EMMI rendelet betartása

A rendelet előírja a felsőoktatási könyvtárak feladatait, ezekről tételesen, adatolva, évente be kell számolnunk. E feladatok teljesítésének finanszírozását a felsőoktatási könyvtáraknak saját maguknak kell biztosítani. A rendeletben előírt kötelezettségek teljesítéséhez szükség van szellemi és tárgyi erőforrásra, pl. integrált könyvtári rendszer karbantartása, országos szakmai szervezetek tagsági díja, országos digitalizálási, katalogizálási, adatbázis-építési munkálatokban való részvétel, dolgozók tovább- és átképzése stb. A korábbi években annyi közfeladatot láttunk el, amennyire kapacitásunk volt. A csoportos létszámléépítés után viszont kevesebb emberrel több (az EMMI által előírt) feladatot látunk el, mint az előző években.

Informatikai beszerzések és fejlesztések elmaradása

Évek óta elmaradtak az informatikai fejlesztések. E hiány komoly működési zavarokat okoz, illetve kockázatot hordoz: elengedhetetlen bizonyos eszközöknek a beszerzése, az informatikai rendszerünk fejlesztése. Egyedül a Tudásközpont épületében vannak viszonylag új – 4 éves – gépek, de ezek karbantartása is szükséges. Az EMMI rendeletből fakadó állami feladatok, továbbá a saját egyetemünk felől érkező elvárások fejlesztési tevékenységet várnak el tőlünk (repozitórium építése, MTMT, hivatkozási adatbázis építése, szakdolgozatok elektronikus tárolása, di-

gitalizálás stb.). Az EMMI rendeletben előírt feladatok végrehajtását komolyan akadályozza a kari könyvtárak gépparkjának kritikus méretű amortizációja, illetve az informatikai infrastruktúra hiánya.

Átképzés, továbbképzés támogatása

A hagyományos könyvtári szolgáltatásokról át kell állnunk a digitális, elektronikus könyvtári szolgáltatásokra, s ehhez szükség van dolgozóink átképzésére. Sajnos a képzési normatíva megszűnt (továbbképzések, nyelvtanulás támogatása). Dolgozóink tisztában vannak azzal, hogy tudásukat meg kell újítaniuk. Hajlandóak is arra, hogy magukat átképezzék, a többség azonban – az alacsony fizetések miatt – nem képes tanulmányait finanszírozni. Dinamikusan növekszik a külföldi hallgatók létszáma. Ahhoz, hogy könyvtárosaink velük kommunikálni tudjanak, el kell sajátítani az angol nyelvet társalgási szinten minden olyan dolgozónak, aki a hallgatókkal napi kapcsolatban van. Néhány kiemelt feladatra ezért (pl. angol szaknyelvi képzés, informatikai tanfolyam, szakmai továbbképzéseken részvétel) beterveztünk bizonyos összeget.

Összességében megállapítható, hogy

- 2013-ban, 2014-ben a Könyvtár felhasználását szűkíteni voltunk kénytelenek mind a dologi, mind a személyi kiadások terén. Az előző két év létszám-leépítései azért jelentettek nagy veszteséget számunkra (túl azon, hogy kollégáktól kellett megválnunk), mert egy szolgáltatási profilváltás folyamatának kezdetén voltunk, amely elsősorban szellemi erőforrásainkat, és kapacitásunkat vette igénybe.
- A 2015-ös év költségvetése nominálisan is növekedett, amely biztosítani fogja az elengedhetetlenül szükséges informatikai fejlesztések – legalább egy kisebb részének – megvalósítását.
- Az oktatáshoz, kutatáshoz szükséges szakirodalom (könyvek, folyóiratok, adatbázisok) ára folyamatosan növekszik. Az áremelkedéssel csak úgy tudunk lépést tartani, hogy egyre kevesebb példányt vásárolunk, a folyóiratokat lemondjuk, az adatbázisokat szigorúan a használati statisztikák alapján rendeljük.
- Pályázati források – kifejezetten a felsőoktatási könyvtárak számára – nincsenek.
- A könyvtári szolgáltatási rendszer működtetése magas színvonalon automatizált, melynek járulékos költségei (hardver, szoftver oldalon) magasak.
- A korábban elhalasztott informatikai beruházások miatt elengedhetetlenül szükséges a géppark felújítása; ennek elmaradása magas kockázatot jelent.
- A Tudásközpont épületének fenntartási költségét sikerült csökkenteni a működésbe betervezett saját bevételek, illetve takarékos működés következtében.

- A minőségi munka biztosításához szükség lenne a dolgozók átképzésére, továbbtanulásukat támogatni kellene, de ehhez nincs forrásunk.
- Dolgozóink motiváltak, kb. a dolgozók több mint fele kiválóan, magas színvonalon teljesít, de a minőségi többletmunka elismerését sajnos nem tudjuk biztosítani.

Pályázatok

A fenntartó pénzügyi forrásai mellett az állománygyarapításra és a célfeladatok elvégzésére pályázatokon elnyert összegeket fordít a hálózat.

Ennek alakulása az elmúlt 4 évben (Ft):

PÁLYÁZAT	NKA		ODR	TÁMOP	ÖSSZESEN
2011	Restaurálás (Klimo)	1 300 000	3 260 000	44 000 000	31 514 938
2012	kötésjavítás	798 000	3 260 000		6 950 273
	restaurálás	997 500			
	restaurálás	350 000			
	képadatbázis	700 000			
	könyvkiadás	500 000			
	beszerzés (Múzeum)	344 773			
	Összesen	3 690 273			
2013	beszerzés	300 000	3 250 000		5 150 000
	kiállítás	550 000			
	beszerzés (Kötészet)	250 000			
	újrakötötetés	800 000			
	Összesen:	1 900 000			
2014	rendezvény	250 000	3 150 000		3 600 000
	e-könyv kiadás	200 000			
	Összesen:	450 000			

A pályázatokon elnyert összegek az utóbbi években jelentősen csökkentek. A pályázati kiírások, prioritások az egyetemi könyvtár hálózatának nem kedveztek. A szakmai feladatok támogatására a fenntartói finanszírozás mellett új forrásokat kell keresni. A pályázati tevékenységet hatékony együttműködésekkel, lobbitevékenységgel is támogatni kell.

Könyvtári szolgáltatások bevételei

A bevétel a hallgatói létszámtól és az olvasótábor fizetőképes keresletétől függ. Az előbb elemzett pénzügyi forrásokhoz hasonlóan csökkenő tendenciát mutat. Függ a szolgáltató helyek olvasótáborától, felszereltségétől és a munkatársaktól.

Ez a bevétel növelhető az olvasók regisztrációs díjának felülvizsgálatával és díjköteles szolgáltatások fejlesztésével, bevezetésével. Mindezek szakmai és informatikai hátterét biztosítani kell.

Emberi erőforrások

A Könyvtárban 115 munkatárs dolgozik (2015.04.01).

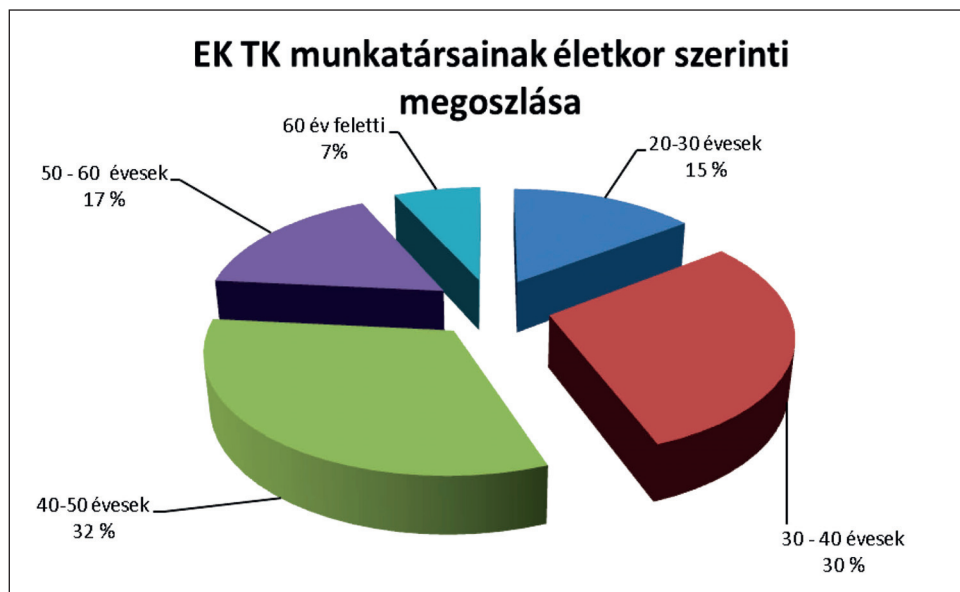
Az utóbbi években jelentős létszámleépítés történt.

A létszámadatok alakulása 2011-2013. között:

LÉTSZÁM	2011-2012	2013.12.31.	CSÖKKENÉS %
Engedélyezett	143	134,25	-6,10
Betöltött	141,5	109,75	-22,40

MEGSZŰNÉS JOGCÍME	2011-2012	2013	ÖSSZESEN (SZÁMÍTOTT LÉTSZÁM/FŐ)
Leépítés	5,75	9,25	15
Részmunkaidősítés	1,75	0,5	2,25
Nyugdíjazás	4	2	6
Belső áthelyezés	3	2,5	5,5
Kilépés	2	1	3
Összesen	16,50	15,25	31,75

Az életkorok szerinti megoszlás egyenletes, minden korosztály képviselve van. A könyvtári menedzsment, és a minőségi szakmai munka stabil pillérei a tapasztalt, széles látókörrel rendelkező idősebb kollégák. Az információs kihívások rugalmas követői között sok a fiatal, frissen végzett szakember. Az új belépőknél a munkaerő kiválasztása, toborzás nem jelent gondot. Az egyetem több tudományterületen is képez a szakmához és a régióhoz kötődő szakembereket.

Az összes létszám 75 %-a (86 fő) diplomás szakember. A könyvtáros végzettség mellett a szaktájékoztatókban használatos szakmai végzettséggel is többen rendelkeznek (jogász, közgazdász, történész, pedagógus, egészségügyi végzettség).

Az informatikusok száma 7 fő. Az Informatikai Osztály munkatársai a könyvtári szolgáltatások kreatív támogatói. Helyi alkalmazások fejlesztésével és bevezetésével a Könyvtár olvasóinak sokoldalú kiszolgálását segítik. Jelenleg 51 helyben kialakított informatikai segédprogram van a hálózatban.

A munkatársak 53 %-ának van nyelvvizsgája. Az egyetem hallgatói és oktatói jellemzően egyre nagyobb mértékben igénylik az idegen nyelvű kiszolgálást. Az idegen nyelvet beszélő munkatársakat rugalmasan, az olvasói igényeknek megfelelően vonjuk be az olvasószolgálatba.

Egyéb erőforrások

AZONOSÍTÓ	ÖSSZEG	MEGVALÓSÍTÁS IDŐTARTAMA	TÁMOGATOTT PÁLYÁZATI CÉL
NKA 2311/2041	350 000	2011.12.01.- 2012.09.30.	A Pécsi Papírmalom címerkövének (Itsz.: Gy/724) és a Geográfia Szimbóluma című festmény (Itsz.: GY/723) restaurálására
ODR 111275/2011	3 260 000	2011.09.01.- 2012.04.30.	Könyvbeszerzésre: 2.293.000,- Ft; Postaköltségre: 967.000,- Ft

AZONOSÍTÓ	ÖSSZEG	MEGVALÓ- SÍTÁS IDŐ- TARTAMA	TÁMOGATOTT PÁLYÁZATI CÉL
NKA 1610/0038	370 000	2012.03.01.- 2012.09.30.	A Vizuális Művészeti Intézet Szak- könyvtára fejlesztésére
NKA 2322/0027	700 000	2012.02.01.- 2012.06.30.	A Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény akadálymentesített képadatbázisának (eKépek) elkészítésére, valamint 1000 képrekord feldolgozására és közzététe- lére
NKA 2129/0235	997 500	2011.11.01.- 2012.10.31.	A Klimó Könyvtár vallástudományi tár- gykörű muzeális dokumentumai (9 kö- tet) restaurálására
NKA 2111/1189	798 000	2011.11.01.- 2012.10.31.	A Klimó Könyvtár 285 kötetének kö- tésjavítására
NKA 3437/0081	500 000	2012.06.01.- 2012.11.30.	Dr. Schmelczér-Pohánka Éva „A Pé- csi Püspöki Könyvtár története (1774– 1945)” című könyvtártörténeti monog- ráfiájának kiadására
ODR 46200/2012.	3 260 000	2012.11.01.- 2013.04.30.	Könyvbeszerzésre: 2.350.000,- Ft; Pos- taköltségre: 910.000,- Ft
NKA 3505/02512	300 000	2013.04.30.- 2013.09.30.	A PTE Egyetemi Könyvtár Egyetem- történeti Gyűjteményének fotó- és dokumentumgyűjtemény számára sav- mentes dobozok és pallium beszerzésére
NKA 3543/00047	800 000	2012.10.30.- 2013.09.30.	A Klimó Könyvtár Kanonoki Gyűjte- ményébe tartozó 245 kötet újrakötte- tésére
NKA 3533/00075	250 000	2012.10.30.- 2013.09.30.	PTE Egyetemi Könyvtár Kötészeti Műhelyének állományvédelmi munká- lataihoz szakmai anyag- és eszközbe- szerzésre
NKA 3506/01913	550 000	2013.08.01.- 2014.01.10.	90 éve Pécsett. Az Erzsébet Tudomány- egyetem pécsi működése (1923–1950). Jubileumi Egyetemtörténeti Időszaki Kiállítás és kapcsolódó kiadványra
NKA 3533/00165	113 000	2013.10.30.- 2014.09.30.	Szakmai anyag- és eszközbeszerzésre a PTE Központi Könyvtár Kötészeti Műhelyének állományvédelmi munká- lataihoz

AZONOSÍTÓ	ÖSSZEG	MEGVALÓ- SÍTÁS IDŐ- TARTAMA	TÁMOGATOTT PÁLYÁZATI CÉL
ODR 34535/2013	3 250 000	2013.11.01.- 2014.04.30.	Könyvbeszerzésre: 2.610.000,- Ft; Postaköltségre: 640.000,- Ft
NKA 3441/00049	200 000	2014.04.01.- 2015.-06.30	Dr.Schmelczer-Pohánka Éva „Tudomány és Kutatás a Klimó Könyvtárban” című kötet e-book formátumban való publikálása
ODR 22544/2014	3 150 000	2014.11.01.- 2015.04.30.	A teljes összeg könyvbeszerzésre fordítható
18 848 500 Ft			

Kapcsolatok belső és külső rendszere

Egyik legfontosabb erőforrásunkat jelentik partnerkapcsolataink. A Könyvtár partnereivel együttműködve valósítja meg stratégiai elképzeléseit, erősíti pozícióját. A szolgáltatástervezés és fejlesztés alapja legfőbb partnereink azonosítása és számbavétele.

Partnerközpontú működésünk legfőbb célja és folyamata:

- partnereink számbavétele, azonosítása,
- partnereink igényei és elégedettségük rendszeres mérése,
- az igények elemzése,
- célok és prioritások meghatározása,
- az intézkedési terv elkészítéséhez szükséges meghatározni a kapcsolat-tartókat a könyvtár egészére vonatkozóan, valamint az egyes egységekben is,
- szükség esetén korrekciót kell végrehajtani.

A partnerkapcsolatokat segítő kommunikációs eszközök:

- e-mail,
- levelezőlisták,
- telefon,
- levél,
- honlap,
- közösségi oldalak,
- elektronikus hirdetőtáblák,
- belső hirdetőtáblák,
- plakátok,
- szórólapok,

- könyvjelzők,
- újságban való megjelenés,
- rádióban való megjelenés,
- TV-ben való megjelenés,
- népszerűsítő videók,
- kiállítások,
- események szervezése,
- névjegy.

A kommunikációs csoport elkészítette az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont partnerkapcsolati dokumentációját.

► Szervezeti tagságok

A legfontosabb könyvtárszakmai egyesületek, szervezetek tagjai vagyunk. A MKE keretén belül 2011-ben kezdeményezői voltunk a Tudományos és Szakkönyvtári Szekció létrehozásának, a szekció elnöki posztját 2013-ig Dr.Fischerné dr. Dárdai Ágnes töltötte be.

► Kitüntetések

- 2015 Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes, *Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetés*
- 2014 *Horváthné Veres Krisztina, MOKSZ Emlékérem-díj*
- 2014 *Szellőné Fábián Mária, Szinnyi József-díj*
- 2014 Dr.Schmelcz-Pohánka Éva, *Az év publikációja a Pécsi Tudományegyetemen*

► Rektori dícsérek

- 2000 Pauluszné Varga Éva
- 2001 Gábor Andrásné
- 2002 Szellőné Fábián Mária
- 2003 Forray Margit
- 2004 Bánfai József
- 2005 Tancz Csilla
- 2006 Pauluszné Varga Éva
- 2007 Dr. Bérdi György
- 2008 Hamar Zsuzsanna

2009	Gracza Tünde
2010	Dr. Szénászký Mária
2011	Mészáros Béláné
2012	Bogáthyne Hasznos Éva
2015	Deák Borbála
2016	Hamburger György

VII. SWOT-ELEMZÉS

A SWOT-elemzést két lépcsőben végeztük el. Először a legfontosabb könyvtári tevékenységekről ún. „rész-SWOT-okat” készítettünk (gyűjteményszervezés, informatika, kutatástámogatás és MTMT, olvasószolgálat, honlap, oktatási feladatok, menedzsment stb.). Majd a rész-SWOT-ok erősségeinek, gyengeségeinek intenzitásvizsgálata, illetve súlyozása alapján elkészítettük a Könyvtár egészére vonatkozó SWOT-elemzést.

A SWOT tábla elemeit az alábbi gondolatmenet és módszertan szerint építettük fel:

- Először a SWOT-elemzés négy elemét a lentebb látható hálóba rendeztük.
- Majd számba vettük a **Lehetőségek – Erősségek** oszlopban szereplő megállapításokat, és abból indultunk ki, hogy **meg kell ragadni a kínálkozó lehetőségeket, különösen azokon a területeken, ahol erősek vagyunk.**
- Ezután csoportosítottuk **Lehetőségek – Erősségek** oszlopban szereplő tartalmilag összetartozó megállapításokat.
- Majd a megállapításpárok elemzésével megfogalmaztuk fő stratégiai céljainkat.
- Végül e célokhoz rendeltük azokat az akciókat, amelyek behatárolják jövőbeni tevékenységünket.
- Az elemzés utolsó fázisában ugyanezt a fentebbi módszert követve, elemeztük a **Veszélyek – Gyengeségek** oszlopban szereplő megállapításokat. Abból indultunk ki, hogy **a ránk leselkedő veszélyeket el kell hárítani, a gyengeségeinket pedig meg kell szüntetni.** Az ehhez szükséges akciókat is táblázatba rendeztük.
- A két táblázat egyesítésével alakult ki a **Stratégia végső CÉLREND-SZERE.**

<p style="text-align: center;">SWOT-ELEMZÉS</p>	<p>Erősségek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eredményes kapcsolat a fenntartóval, a fenntartó megnyerése. 2. A minőségügy iránti elkötelezettség (az innovatív, kreatív megoldások támogatása, felkarolása, célorientált stratégiai vezetés). 3. Feladatorientált szervezeti kultúra kialakítása. 4. Gyűjteményharmonizáció a hálózaton belül és a partner könyvtárak között. 5. Az oktatást és kutatást támogató adatbázisokkal, illetve azok használatát segítő eszközökkel és képzésekkel rendelkezünk. 6. A kutatást segítő integrált szolgáltatásaink 24 órán keresztül elérhetők. 7. A könyvtárakok rendelkeznek adatbázis-kezelő, bibliometriai tudással. 	<p>Gyengeségek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A PR tevékenység hiányos. 2. A munkatársak motiváltsága gyenge. 3. Keveseknek van biztos nyelvtudása. 4. A szolgáltatási felületek többsége (pl. honlap) egyenlőtlen, nehézkes, nem interaktív. 5. Kiforratlan digitális tartalomszolgáltatással rendelkezünk.
<p>Lehetőségek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az „információroker” szolgáltatásokra növekvő igény lehet a jövőben. 2. Az olvasótábor generációs sajátosságai miatt az olvasók a változásokat, fejlesztéseket gyorsan elfogadják és használják. 3. Az olvasói létszám csökkenésével lehetőség van a könyvtári erőforrások átcsoportosítására, a felszabaduló munkaerőt más feladatokra átcsoportosítani. 4. Mivel a hallgatók, oktatók, kutatók informatikai tudása és digitális kompetenciái eltérőek, könyvtár- és adatbázis használati képzésre van szükségük. 5. A könyvtárak átalakulnak oktatási és tanulási centrumokká (teaching and learning center). 6. Az oktatóknak, kutatóknak szükségük van adatbázis használati képzésre, bibliometriai támogatásra. 7. Nincs az egyetemen saját kiadója. 	<p style="text-align: center;">MEG KELL RAGADNI A KÍNÁLKOZÓ LEHETŐSÉGEKET, KÜLÖNÖSEN AZOKON A TERÜLETEKEN, AHOL ERŐSEK VAGYUNK!</p>	
<p>Írászék</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A karok a könyvtári szolgáltatást külső partnerről (vagy senkitől sem) rendelik meg. 2. A könyvtárakat nem tekintik természetes partnernek az intézményi tudásvagyron kezelésében. 3. A könyvtárak nem ismerik fel szerepüket és lehetőségeiket az egyetemi tudásmenedzsmentben. 4. A fenntartó egyre több kötelezően ellátandó feladatot ír elő, amelyhez a jövőben nem lesznek meg a pénzügyi és személyi feltételek. 5. Az oktatók a kötelező és ajánlott irodalmat digitálisan átadják a hallgatóknak, ami feleslegessé teszi a könyvtári kutatást. 6. Elavult, hiányos eszközparkkal rendelkezünk. 7. Az OSZK országos elektronikus dokumentumszolgáltatást indít (ELDORADO). 8. Egyre több a külföldi hallgató az egyetemen, nem tudunk velük kommunikálni. 		<p style="text-align: center;">EL KELL HÁRÍTANI A RÁNK LESELEKE- DŐ VESZÉLYEKET, A GYENGESÉGE- INKET MEG KELL SZÜNTETNI!</p>

TÁMADÓ STRATÉGIÁNK

LEHETŐSÉGEK	ERŐSSÉGÜNK	STRATÉGIAI CÉLOK	AKCIÓK
<ul style="list-style-type: none">• Az „információbróker” szolgáltatásokra növekvő igény lehet a jövőben.	<ul style="list-style-type: none">• A kutatást segítő integrált szolgáltatásaink 24 órán keresztül elérhetőek.• A könyvtárosok rendelkeznek adatbázis-kezelő, bibliometriai tudással.	KUTATÁS-TÁMOGATÁS	<ul style="list-style-type: none">• PTE kutatóinak publikációiban és a magyar szakfolyóiratokban található bibliográfiákból hivatkozási adatbázis kiépítése (bölcsészeti- és társadalomtudományok terén).• Bibliometriai, tudományometriai szolgáltatást ajánlunk fel a karoknak, intézeteknek.
<ul style="list-style-type: none">• Az olvasótábor generációs sajátosságai miatt az olvasók a változásokat, fejlesztéseket gyorsan elfogadják és használják.• Mivel a hallgatók, oktatók, kutatók informatikai tudása és digitális kompetenciái eltérőek, könyvtár- és adatbázis használati képzésre van szükségük.• Az oktatóknak, kutatóknak szükségük van adatbázis használati képzésre, bibliometriai támogatásra.	<ul style="list-style-type: none">• Az oktatást és kutatást támogató adatbázisokkal, illetve azok használatát segítő eszközökkel, és képzésekkel rendelkezünk.• A könyvtárosok rendelkeznek adatbázis-kezelő, bibliometriai tudással.	OKTATÁS-TÁMOGATÁS	<ul style="list-style-type: none">• Együttműködés a szaktranszfékekkel, bekapcsolódás az oktatási tevékenységbe• Tananyagellátó szerepet alakítunk ki.• A könyvtárak speciális kurzusok, tutoriálok, webináriumok formájában személyre szóló szolgáltatásokat nyújthatnak a kevésbé képzeteknek.• A könyvtár kiemelt szerepet vállalhat az informatikai készségek fejlesztésében.
<ul style="list-style-type: none">• Az „információbróker” szolgáltatásokra növekvő igény lehet a jövőben.	<ul style="list-style-type: none">• Gyűjteményharmonizáció a hálózaton belül és a partner könyvtárak között.	TARTALOM-SZOLGÁLTATÁS	<ul style="list-style-type: none">• Egyetemi tartalomszolgáltató központtá válunk• Egyetemi elektronikus kiadót indítunk be.
<ul style="list-style-type: none">• A könyvtárak átalakulnak oktatási és tanulási centrumokká (teaching and learning center).• Az olvasói létszám csökkenésével lehetőség van a könyvtári erőforrások átcsoportosításra, a felszabaduló munkaerőt más feladatokra átcsoportosítani.• Nincs az egyetemen saját kiadója.	<ul style="list-style-type: none">• Eredményes kapcsolat a fenntartóval, a fenntartó megnyerése.• A minőségügy iránti elkötelezettség (az innovatív, kreatív megoldások támogatása, felkarolása, célorientált stratégiai vezetés).• Feladatorientált szervezeti kultúra kialakítása.	SZERVEZET-FEJLESZTÉS	<ul style="list-style-type: none">• Egyetemi elektronikus kiadót indítunk be.

VÉDEKEZŐ STRATÉGIÁINK

VESZÉLÝEK	GYENGESÉGÜNK	STRATÉGIAI CÉLOK	AKCIÓK
<ul style="list-style-type: none"> A karok a könyvtári szolgáltatást külső partnertől (vagy senkitől sem) rendelik meg. A könyvtárakat nem tekintik természetes partnernek az intézményi tudásvagyon kezelésében. 		KUTATÁS-TÁMOGATÁS	<ul style="list-style-type: none"> Népszerűsítjük könyvtári szolgáltatásainkat Személyes kapcsolatba kerülünk a kutatókkal. Az adatbázis-használati tréningekre megnyerjük a fiatalabb kutatókat.
<ul style="list-style-type: none"> Egyre több a külföldi hallgató az egyetemen, nem tudunk velük kommunikálni. Az oktatók a kötelező és ajánlott irodalmat digitálisan átadják a hallgatóknak, ami feleslegessé teszi a könyvtári kutatást. 		OKTATÁSTÁMOGATÁS	<ul style="list-style-type: none"> Könyvtári napokat, eseményeket rendezünk a külföldi hallgatóknak. Részt veszünk az ÁOK nemzeti közti szakszejn. Együttműködünk a HÖK-kel. Elemezzük a szakportfóliókat, a kurzuslistákat, követelményeket.
<ul style="list-style-type: none"> Az OSZK országos elektronikus dokumentumszolgáltatást indít (ELDORADO). 	<ul style="list-style-type: none"> Kiforratlan digitális tartalom-szolgáltatással rendelkezünk. 	TARTALOM-SZOLGÁLTATÁS	<ul style="list-style-type: none"> Végrehajtjuk az elfogadott Digitális Tartalom-szolgáltatási Koncepciót.
<ul style="list-style-type: none"> A könyvtárosok nem ismerik fel szerepüket és lehetőségüket az egyetemi tudásmenedzsmentben. A fenntartó egyre több kötelezően ellátandó feladatot ír elő, amelyhez a jövőben nem lesznek meg a pénzügyi és személyi feltételek. Elavult, hiányos eszközparkkal rendelkezünk. 	<ul style="list-style-type: none"> A PR tevékenység hiányos. A munkatársak motiváltsága gyenge. Kevésnek van biztos nyelvtudása. A szolgáltatási felületek többsége (pl. honlap) egynyelvű, nehézkes, nem interaktív. 	SZERVEZETFEJLESZTÉS	<ul style="list-style-type: none"> Olyan informatikai alkalmazásokat kell használnunk, amelyek megkönnyítik a felhasználó és a könyvtár közötti kommunikációt, információáramlást, a bevezetett alkalmazásokon keresztül gyakoribb elégedettségmérést kell kezdeményeznünk a valós igényeken alapuló új szolgáltatások kialakításának érdekében. PR tevékenységünket hatékonyabbá kell tennünk, a könyvtár munkatársai teljesítményértékelését és motiválását új alapokra kell helyezni, a szakkönyvtárosok jó nyelvtudásának és önképzésének lehetőségét kell biztosítani. Megerősítjük a marketingtevékenységünket. Motivációs érdekleltségi rendszert dolgozunk ki.

VIII. STRATÉGIAI CÉLOK

A SWOT-elemzés eredményeként feltártuk a 2015–2020 közötti időszakra vonatkozóan azokat a stratégiai területeket, ahol:

- ki tudunk használni a kínálkozó lehetőségeket,
- támaszkodni tudunk meglévő erősségeinkre,
- képesek leszünk arra, hogy a veszélyeket elhárítsuk,
- és lesz erőnk arra, hogy a gyengeségeinket megszüntessük.

VIII.1. Kutatástámogatás

Cél: A PT mint kutatóegyetem tudományos tevékenységének támogatása hagyományos és modern könyvtári eszközökkel és munkafolyamatokkal, kutatóink tudományos teljesítményének adatbázisokban történő regisztrálása, tárolása, archiválása.

Formai és tartalmi feltáró eszközeink alkalmazásával segítséget nyújtunk a kutatásokkal kapcsolatos tevékenységekhez. Felhasználjuk a könyvtár fenntartójával, a külső partnereinkkel való jó viszonyt, a könyvtári szakemberek magas informatikai és könyvtári szaktudását, a legkülönbözőbb kommunikációs csatornákat azért, hogy a könyvtár minél hatékonyabban segítse az egyetemi tudásvagyonhoz való hozzáférést.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- vezető szerepet tölt be az egyetem kutatási és publikációs eredményeinek országos adatbázisba történő rögzítése terén, állománya révén az adatbázisba rögzített adatok tartalmi ellenőrzésének lehetőségét biztosítja (MTMT),
- bibliometriai, tudományometriai szolgáltatást ajánl fel a karoknak,
- tudásmenedzsment-központ szerepre törekszik,
- a könyvtári állományra, az előfizetett adatbázisokra és egyéb információs eszközökre támaszkodva személyesen és online is elérhető könyvtári információs támogatást biztosít kutatóknak (Szaktájékoztató, Kérdezzé...!, LHC-chat, szakirodalom összegyűjtése, szkennelése),
- országos hatókörű hivatkozási adatbázist épít (CITATIO),
- az egyetemtörténeti kutatások központjává válik a Történeti Gyűjtemények Osztálya, amely egyetemtörténeti folyóiratot működtet, tudományos kutatómunkát végez.

Indikátorok:

2/2013. sz. rektori utasítás a Magyar Tudományos Művek Tárába (MT-MT-be) való adatbevitelről,
az MTMT statisztikai adatai,
oktatói MTMT-nyilatkozatok,
CITATIO adatbázis együttműködési szerződések, statisztikai adatok,
tájékoztatói statisztikák,
„Kérdezze a könyvtárost” szabályzata és statisztikája,
LHC-chat statisztika.

VIII.2. Oktatástámogatás

Cél: A könyvtár erőforrásait az egyetemen folyó oktatás, tanulás és a Lifelong Learning (LLL) szolgálatába kell állítani.

A napjainkban megjelent oktatást, tanulást segítő új eszközök kihívás elé állítják a minőségi szolgáltatást nyújtani kívánó könyvtárakat. A különböző típusú információhordozókon megjelenő tananyagok, dokumentumok, adatbázisok stb. különböző könyvtári igényeket generálnak az oktatási folyamat résztvevőiben. Az oktatómunka során keletkezett és megőrzésre érdemes dokumentumok gyűjtését, tárolását, elérését kell a könyvtárnak biztosítania amellet, hogy használatukhoz is segítséget kell nyújtania. Ez a tevékenység magában foglalja az egyéni vagy csoportos szaktájékoztatót, a könyvtár szolgáltatásaival kapcsolatos órákat, de a tantervben szereplő, tantárgyi keretek között oktatott ismereteket is. A fő cél, hogy az oktatás résztvevői közötti dokumentum- és tudásközvetítés minél elégedettebb felhasználókat eredményezzen.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- az összes karra kiterjedő, koordinált könyvtárhasználati, információkereső és kutatás-módszertani oktatási tevékenységet, valamint annak minden részletére kiterjedő szervezési feladatokat végez,
- belső továbbképzéseket szervez a könyvtárosok számára a jó színvonalú angol nyelvismeretért és a versenyképes, eladható tudásért,
- szoros, személyes kontaktuson alapuló együttműködést kezdeményez az intézetekkel, szaktanszékekkel,
- szoros, személyes kontaktuson alapuló együttműködést kezdeményez az adatbázis-szolgáltatókkal,
- részt vállal a tananyagellátásban, tananyagellátó centrummá válik,
- könyvtár- és információkeresési ismeretekkel kapcsolatos tananyagokat fejleszt a felhasználók számára,

- erősíti szerepét az oktatást és kutatást segítő adatbázisok használatának oktatásában,
- intenzíven népszerűsíti a „könyvtár, mint oktatási helyszín”, és a „könyvtáros, mint oktató partner” szerepünket.

Indikátorok:

egy-
es belső partnerekkel (intézetekkel/tanszékekkel) kapcsolatfelvétel mutatói,
egy-
es külső partnerekkel (pl. adatbázis-szolgáltatókkal) kapcsolatfelvétel mutatói,
munkatársi továbbképzések dokumentációja,
hallgatói képzések dokumentációja,
folyamatleírások, szabályzatok,
prezentációk és egyéb oktatási tananyagok portfóliója,
munkatársak oktatással kapcsolatos kompetenciájának listája.

VIII.3. Tartalomszolgáltatás

Cél: A hagyományos és digitális tartalomszolgáltatások fejlesztése, az egyetemi oktatás- és kutatástámogatás szolgáltatási hátterének biztosítása.

A Könyvtár és Tudásközpont hagyományos tartalomszolgáltatási területeinek (szakkönyv- és folyóirat-ellátás, szakadatbázisok elérésének biztosítása, tartalomfeltárás és gyűjteményszervezés) folyamatos fejlesztése mellett a digitális tartalomszolgáltatások rendszeres és koordinált fejlesztése révén az egyetemi tartalomszolgáltató-központi szerep, illetve a 21. századi könyvtárral szemben megfogalmazódó információbróker-szerep betöltésére törekszik.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- koordinálja a könyvtári hálózaton belül és a külső stratégiai partnerrel közös gyűjteményszervezési és tartalomépítési folyamatait és szolgáltatási tevékenységét,
- végrehajtja a 2015–2020 közti időszakra 2014 végén elfogadott Digitális Tartalomszolgáltatási Stratégiáját, mely:
 - teljes spektrumban elindítja az egyetem intézményi repozitóriumait (Pécsi Egyetemi Archívum),
 - saját digitális tartalomszolgáltatásokat, illetve új formákat vezet be, illetve fejleszt (Digitália, Illustrationes-adatbázis, eKÉPEK),

- partneri együttműködések keretében speciális önálló szolgáltatásokat fejleszt (KlimoTheca, együttműködés a CsGYK-val közös digitális tartalomszolgáltatási tevékenység indításában),
- országos együttműködésekben vállal szerepet (ELDORADO, CITATIO-adatbázis),
- elindítja a PTE e-kiadóját.

Indikátorok:

„Digitális Tartalomszolgáltatási Stratégia, 2015–2020” c. dokumentum végrehajtása,
a különféle digitális tartalomszolgáltatási formák kialakításának egyeztetési és fejlesztési dokumentációja,
a vonatkozó partneri együttműködések (CsGyK, Pécsi Egyházmegye, OSZK) dokumentációja,
a szolgáltatási felületek ütemterv szerinti elindítása.

VIII.4. Szervezetfejlesztés

VIII.4.1 Szolgáltatásmenedzsment

Cél: Az egyetem kutatóegyetemmé válásának folyamatában a könyvtár felhasználóinak folyamatosan megújuló igényei, az új információs lehetőségek, az informatikai változások a könyvtártól korszerű és releváns szolgáltatások biztosítását várják el.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- a használói igény és elégedettség megismerése céljából kétévenként teljes körű elégedettségmérést végez,
- a felméréseket elemzi, megérti az igényeket, és gyorsan reagál a változó használói igényekre,
- a felhasználók eléréséhez és a személyre szóló szolgáltatások biztosításához a legmodernebb infokommunikációs technológiákat és csatornákat alkalmazza,
- a könyvtári szolgáltatások könnyebb elérését mobil alkalmazások fejlesztésével biztosítja,
- PR tevékenység hatékonyabbá tétele érdekében marketing munkacsoportot működtet, marketingtervet készít,
- honlapját rendszeresen monitorozza, hogy szolgáltatásaival a felhasználók minél szélesebb köréhez eljusson, és megfeleljen a felhasználóbarát weblapokkal támasztott követelményeknek,

- szorosan együttműködik az egyetem Marketing Osztályával és egyéb egységeivel az egyetemi polgárok hatékonyabb elérése érdekében.

Indikátorok:

használói elégedettségmérés dokumentumai,
intézkedési tervek a fejlesztésre,
marketingterv,
együttműködési megállapodások, levelezések,
szolgáltatások hatékonyságának vizsgálati adatai.

VIII.4.2. Teljesítménymenedzsment

Cél: olyan teljesítménymenedzsment rendszer kiépítése, amely elősegíti a könyvtár stratégiai céljainak megvalósulását.

Az egyéni teljesítményeken keresztül a könyvtári szervezet teljesítményét igyekszik növelni, egy olyan komplex rendszert alkotva, amely a szervezeti teljesítmények tervezését lebontja egyéni teljesítménykövetelményekké, az egyéni teljesítményértékelést pedig összekapcsolja az ösztönzési rendszerrel, a kompetenciafejlesztéssel.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer útmutatása alapján szervezeti önértékelést végez, amelynek célja az átvilágítás, az erősségek és a fejlesztendő területek meghatározása,
- a szervezeti önértékelés és annak eredményei alapján kidolgozott intézkedési tervet beépíti a szervezet stratégiai és operatív tervezési folyamatába,
- a könyvtárosi kompetenciák megerősítése és kiterjesztése érdekében a könyvtár egyéni teljesítményértékelési rendszert működtet, és évente értékeli a dolgozókat,
- képzési igényeket és szükségleteket feltárja, képzési tervet állít össze,
- ösztönző rendszert dolgoz ki, hogy inspirálja a dolgozókat, jobb teljesítményre sarkallva őket, segítse elő a szervezet céljainak elérését a megfelelő emberek megszerzése, megtartása, motiválása által.

Indikátorok:

szervezeti önértékelés eredményei,
egyéni teljesítményértékelés eredményei,
intézkedési tervek,
továbbképzési terv, jelenléti ívek, tanúsítványok,
ösztönző rendszer, dicséretetek, kitüntetések.

VIII.4.3. Minőségmenedzsment

Cél: Minőségi könyvtári szolgáltatások nyújtása minőségi szervezeti kultúra keretei között, amely a könyvtárat használni kívánó PTE polgárokat elégedett könyvtárhasználóvá teszi.

A szervezet működésének fejlesztése ma már elengedhetetlen követelmény. A szervezet folyamatos fejlesztésének célja az egyre hatékonyabb szolgáltatások nyújtása, a könyvtárhasználók elégedettségének növelése és a szervezet teljesítményének folyamatosan magas szinten tartása.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- Minőségirányítási Rendszert működtet,
- egyértelműen megfogalmazza a szervezet küldetését, jövőképét és értékrendjét; valamint olyan környezetet alakít ki és tart fenn, amely a szervezet céljainak elérése érdekében lehetővé teszi a munkatársak teljes körű bevonását,
- rendszeres szakmai és minőségügyi képzést szervez a munkatársak részére,
- az együttműködő partnerekkel kölcsönösen előnyös kapcsolatok kialakítására törekszik,
- dolgozói elégedettség megismerése céljából kétévenként teljes körű elégedettségmérést végez,
- a könyvtári folyamatokat és szabályzatokat folyamatosan felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja,
- a folyamatos fejlesztés elvét (PDCA-ciklus) alkalmazza a könyvtári működés során,
- megpályázza az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) által meghirdetett „Minősített Könyvtár” címet,
- megpályázza az EMMI által meghirdetett „Minőségi Könyvtári Díj”-at.

Indikátorok:

Minőségi Kézikönyv,
partneri együttműködési szerződések,
dolgozói elégedettségmérés dokumentumai, intézkedési tervek,
folyamatleírások, szabályzatok,
ügyfélszolgálati tréning,
vezetői tréning,
minőségfejlesztési projekt keretében tartott tréningek.

VIII.4.4. Tudásmenedzsment

Cél: A könyvtár tanulószervezetté válása.

A könyvtárnak olyan változtatni képes szervezetté kell válnia, ahol a feltételek biztosítottak a szervezet tagjainak a tanuláshoz, a szervezeti tudásfolyamatokhoz, másrészt a szervezet tagjai készek is tanulni, tudásukat másokkal megosztani.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont:

- olyan szervezeti kultúrát alakít ki, amely biztosítja a támogató tanulási környezetet, elősegítve a közös tudás felfedezését,
- új ötletek generálására és kidolgozására időt biztosít, a fejlesztési feladatokat projektmunka keretében szervezi meg,
- az ötleteket, javaslatokat meghallgatja, figyelembe veszi, és összegyűjti a könyvtári ötlettárban, amelyért az innovációs referens felel,
- évente egy innovációs napot szervez,
- gondoskodik a szervezetnél felhalmozódott tudás megőrzéséről, és biztosítja a hozzáférhetőséget: könyvtári wiki, közös munkafelületek, dokumentumtár,
- megfelelő kommunikációs rendszert, felületeket üzemeltet, javítva a szervezetben belüli kétoldalú információáramlást,
- támogatja munkatársait a szakmai és nyelvi kompetenciáik fejlesztésében,
- benchmarking/bench learning módszereket alkalmazva keresi a legjobb megoldásokat.

Indikátorok:

innovációk dokumentumai,
könyvtári wiki tartalombővülése,
közös munkafelületek hozzáférhetősége és használtsága,
Kommunikációs Terv létrehozása,
ötlettárba bekerült elemek megvalósulása,
Dokumentumtár létrehozása,
benchmarking jelentések/feljegyzések,
könyvtár által szervezett belső képzések, más képzőhely által szervezett képzések.

VIII.4.5. Humánerőforrás-menedzsment

A Könyvtár erőforrásait a mindenkori környezeti változásokhoz igazodva és a könyvtárhasználók igényeit szem előtt tartva a lehető leggazdaságosabb módon úgy kell csoportosítani, hogy teljesítsük fenntartóink elvárásait. Stratégiai céljaink végrehajtásának egyik legfontosabb sikertényezője a szakmailag jól képzett, motivált, a Könyvtárral szemben teljes mértékben elkötelezett munkaerő. Az intézmény fejlődéséhez jól felkészült, naprakész tudással rendelkező, tehetséges szakemberekre van szükségünk. A folyamatosan új kihívásokat támasztó környezet megkívánja, hogy a munkavállalók gyorsabban szerezzenek új ismereteket, gyorsabban tanuljanak meg új munkafolyamatokat.

A minőségi szolgáltatások eléréséhez elengedhetetlen minden alkalmazott felelősségteljes hozzáállása, biztosítva a szükséges önállóságot és delegálást. A minőséghez kapcsolódik az elkötelezettség, hiszen az ilyen alkalmazottak nagyobb felelősséget vállalnak, és jobban dolgoznak. A minőségi munkavégzés eredménye az elégedett ügyfél.

Fő cél: A könyvtár humán erőforrásának a stratégiai célokhoz illesztése, a szolgáltatói attitűd erősítése.

A könyvtár humán erőforrásának mennyiségét és minőségét (összetételét) tudatosan, rendszeres értékelő elemzésekre építve a változó feladatokhoz kell igazítani. A kiválasztás, a képzés, az elvárások megfogalmazása és értékelése során kiemelt jelentőséget kell kapnia a szolgáltatói attitűdnek.

Ennek érdekében a Könyvtár és Tudásközpont vezetése:

- tudatosítja értékrendjét jelenlegi és potenciális munkatársaiban, gondoskodik arról, hogy a követendő értékek megfogalmazódjanak az elvárt magatartásokban, s ezen elvárások megjelenjenek az egyéni teljesítményértékelés szempontjai között
- számba veszi, méri, értékeli munkatársai **kompetenciáit** (csoportosan és az egyén szintjén is), kezdeményezi azok tudatos, a könyvtári célokkal összhangban álló fejlesztését,
- kiemelt figyelmet fordít az ügyfélszolgálati, közönségkapcsolati munkatársak felkészültségére és magatartására (annak vizsgálatára, értékelésére és fejlesztésére); ennek érdekében az ellenőrzés új, hatékony módszereit alkalmazza (belső audit a szolgáltatásnyújtási protokoll betartásának ellenőrzésére, mystery shopping stb.),

- anyagi lehetőségeinek függvényében kezdeményezi az ügyfélszolgálatban dolgozók **egységes arculat szerinti megjelenését**,
- szisztematikusan gondoskodik az új munkatársak, illetve a megváltozott munkakörbe, munkahelyre kerülő munkatársak gyors beilleszkedéséről a mentori rendszer bevezetésével. A **mentorálás** segíti a szervezeti szocializációban:
 - az új belépőket, fiatal pályakezdőket,
 - a fiatal menedzserjelölteket,
 - a női vezetőket,
 - a kisebbséghez tartozó munkatársakat,
- a munkatársak kiégésének elkerülése, motivációjuk megőrzése érdekében alkalmazza a **munkakörfejlesztés** eszközeit (munkakör bővítése, gazdagítása, rotáció, kereszttirányú képzés stb.), illetve biztosítja a munkaköri feladatokon kívüli könyvtári tevékenységbe való szabad, önkéntes bekapcsolódás lehetőségét (projektmunka, eseti megbízások),
- gondoskodik arról, hogy a munkavállaló és a munkáltató érdekei, szándékai összhangban legyenek. Ehhez folyamatosan monitorozza a **humánerőforrás mennyiségi és minőségi elemeit**:
 - munkaerő- és bértervezés,
 - munkakörelemzés,
 - munkaköri leírások aktualizálása,
 - változáskezelés,
- biztosítja az **esélyegyenlőséget**, s érzékenyíti munkatársait a hátrányos helyzetben lévő munkatársak és könyvtárhasználók problémái iránt,
- nagyobb felelősséggel és önállósággal járó feladatokat **delegál** a munkatársakra, illetve önállóan, eredményfelelősséggel dolgozó (ideiglenes) munkacsoportokat hoz létre,
- az **identitástudat erősítése**, az együttműködési készség és hajlandóság növelése érdekében rendszeresen szervez csapatépítő jellegű programokat, támogat ilyen jellegű munkatársi, közösségi kezdeményezéseket, illetve támogatja az intézményi kulturális programokat (jubileumok, ünnepek, közösségi rendezvények stb.),
- a **szakmai igények és a képzés, továbbképzés** összhangját erősíti (csoportos kompetenciafejlesztés, tudásmegosztó események szervezése, külső képzés, belső képzés, továbbképzés, vezetőképzés, karriertervezés),
- a könyvtárosok **életminőségének és az életkörülményeinek** folyamatos javítása: motivációs és értékelő rendszer kialakítása, a munkahely és a magánélet összeegyeztetése, harmóniájának megteremtése, a gondoskodó elbocsátás, illetve a nyugdíjba vonulóknak az új életformára való átállásának segítése,

- a munkavállalók ösztönzését és értékelését folyamatosan végzi:
 - a PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont: Ösztönző rendszer c. szabályzat alapján,
 - a PTE EK TK *Teljesítményértékelési Rendszer* (TÉR) alapján.

Indikátorok:

létszámadatok (vezetők aránya, felsőfokú végzettség, korfa stb.),
személyi jellegű költségek (bér és járulék), egyéb cafeteria adatai,
fluktuáció számadatai,
képzés, továbbképzésben való részvétel.

IX. MONITORING

A monitoring tevékenység célja kettős:

- egyrészt a célok elérését szolgáló intézkedések (beavatkozások) eredményességének vizsgálata,
- másrészt a jelen dokumentumban meghatározott stratégiai célok, prioritások megfeleltetésének vizsgálata.

A stratégia végrehajtásának eredményességéről, illetve a szükséges beavatkozásokról évente egy alkalommal a Könyvtári Tanács dönt.

A felülvizsgálat időpontja az aktuális tervezési ciklushoz igazodik, ezért a Tanács minden évben közvetlenül a tervezési időszakot megelőző ülésén tűzi napirendre a stratégia végrehajtásáról szóló beszámoló megtagyargalását. A Könyvtári Tanács a Könyvtár és Tudásközpont szakmai vezetői által a fent megjelölt indikátorok vizsgálatára és értékelésére épített szakmai beszámoló alapján dönt a teljesítésről, illetve indokolt esetben kezdeményezi új vagy módosított intézkedések meghozatalát, amelyeket határozatba foglalnak. Ezek a határozatok módosítják, kiegészítik a könyvtári stratégiát.

A könyvtári stratégia alapjául szolgáló helyzetértékelés aktualitásáról, helytálló voltáról a Könyvtár és Tudásközpont stratégiai szintű vezetése készít beszámolót és terjeszti azt a Tanács elé. Amennyiben a Tanács úgy ítéli meg, hogy a működési környezet egészében vagy egyes fontos elemeiben olyan változás tapasztalható vagy várható, amely közvetlen hatással van vagy lehet az aktuális könyvtári stratégia célterületeire, kezdeményezi a stratégia felülvizsgálatát a stratégiaalkotás standard folyamata szerint.

A stratégiai helyzet jelentős változása esetén a Könyvtári Tanács az éves rendszeres felülvizsgálaton kívül is – következő vagy indokolt esetben soron kívüli ülésen – napirendre tűzi a stratégia felülvizsgálatának kérdését.

Ilyen rendkívüli felülvizsgálatra okot adó körülmények lehetnek:

- az alapítói elvárások, az alapítói célnak a küldetést befolyásoló változása,
- az alapító/fenntartó intézmény saját stratégiájának felülvizsgálata, újra-gondolása,
- az alapító vagy a könyvtár működését jelentősen befolyásoló jogszabályi változások,
- a könyvtári erőforrások jelentős mértékű változása.

A stratégia felülvizsgálatával kapcsolatos téma tárgyalását a könyvtár főigazgatója kezdeményezi a Könyvtári Tanácsnál. A könyvtár bármely munkatársa jogosult, illetve köteles a főigazgató tudomására hozni minden olyan rendelkezésére álló, birtokába kerülő információt, ami a fentiek alapján indokolttá teheti a könyvtári stratégia rendkívüli felülvizsgálatát.

Kommunikációs terv

1. Helyzetelemzés

Jelen kommunikációs terv célja, hogy a Minőségfejlesztési Projekt megvalósítását elősegítse, támogassa és a projekt előrehaladásáról, valamint a projekt keretein belül létrejött eredményekről az érintettek számára információt, tájékoztatást nyújtson a kommunikáció megfelelő eszközeivel.

A PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont a Dél-dunántúli Régió legjelentősebb szaktudományos információs centruma, mely büszkén támaszkodik gazdag történeti múltjára és felhalmozott tapasztalataira, ugyanakkor meg kíván felelni a modern kor kihívásainak, igényeinek. Igazodva az Pécsi Tudományegyetem minőségi célkitűzéseire, a Minősített Könyvtári cím elnyerésére törekszik.

Legfontosabb célkitűzéseink: a szervezet erős és gyenge pontjainak feltárása, a legfontosabb fejlesztendő terület kijelölése, a továbbfejlődés irányainak meghatározása. Mindezt a vezetés által megfogalmazott stratégia, a munkatársakkal történő együttműködés, a megfelelő partnerkapcsolatok, az erőforrásokkal történő hatékony gazdálkodás, valamint a szabályozott folyamatokkal lehet elérni. A Könyvtár munkatársai elkötelezettek e célok megvalósításában.

2. Célkitűzések meghatározása

A projektben megvalósítandó stratégiai célok a következők:

A Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont vezetői és valamennyi dolgozója számára legfontosabb vezérelni, hogy a hallgatók, oktatók, kutatók minden esetben elégedettek legyenek a könyvtári szolgáltatásokkal.

Ennek érdekében az alábbi minőségcélokat fogalmazzuk meg:

- Hatékonyan, egységes elvek szerint működő könyvtári szolgálat kialakítására törekszünk
- TQM alapú minőségfejlesztési rendszert építünk, melynek segítségével folyamatosan értékeljük munkánkat.
- Rendszeresen mérjük és elemzzük a felhasználói igényeket és elégedettséget, melyek eredményeit felhasználva fejlesztjük szolgáltatásainkat.

- A felhasználók eléréséhez a legmodernebb infokommunikációs technológiákat alkalmazzuk
- Szervezeti kultúránkat folyamatosan fejlesztjük.
- Munkatársaink számára megfelelő munkakörnyezetet és szakmai fejlődést biztosítunk.
- Folyamatosan felülvizsgáljuk és megújítjuk szabályzatainkat, dokumentumainkat, amelyekkel biztosítjuk a könyvtári hálózat egységes működését.
- Munkánkat a szakma etikai szabályainak és PTE Kommunikációs és Magatartási kézikönyvben meghatározottaknak megfelelően végezzük.
- A minőségcélok figyelembe vételével alakítjuk ki éves feladattervünket.

Ezek alapján a kommunikációs célokat az alábbiakban lehet összegezni:

- A projektben megfogalmazott stratégiai célok kommunikációs támogatása
- A megvalósult eredmények megismertetése a belső és a külső partnerekkel

Fő célok:

- A projekt során megvalósítandó minőségfejlesztési célok bemutatása
- A belső partnerek (munkatársak) mind nagyobb hányadának bevonása a projektmunkába
- A fenntartó felé kommunikálni a számára fontos részeredményeket, eredményeket
- A külső partnerek felé kommunikálni az eredményeket, meggyőzni őket hatékonyságunkról, eredményes munkánkról

3. Célcsoportok azonosítása

Elsődleges célcsoport

- a könyvtár munkatársai (belső partnerek)
- a fenntartó – a PTE szenátusa
- a PTE oktatói, kutatói
- a PTE felső vezetése
- a PTE hallgatói
- Csorba Győző Könyvtár – stratégiai partner
- a Tudásközpont Kft. vezetői
- külső közvetett partnerek

Másodlagos célcsoport

- elektronikus és nyomtatott média
- civil szervezetek
- Pécs város lakosai

4. Kommunikációs stratégia

A projektben végzett munkával, az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont formális és informális kapcsolati hálón keresztül erősíti pozícióját, igyekszik kihasználni lehetőségeit. Legfontosabb partnereit tájékoztatja az elért eredményekről, visszacsatolási lehetőséget biztosít.

5. Célcsoportok – üzenetek

Az egyes célcsoportok részére a következő kommunikációs üzeneteket kívánjuk eljuttatni.

A Könyvtár munkatársai

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- fontos a véleményetek, odafigyelünk jobbító ötleteitekre
- ismerjétek meg a célt, hogy összefogással hatékonyabban működjünk

A fenntartó, a PTE felső vezetése

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- minőségi szolgáltatásaink segítik az oktató, kutató, gyógyító és művészeti tevékenységet
- megéri a befektetés, hatékonyan gazdálkodunk erőforrásainkkal

A PTE oktatói és kutatói

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- minőségi szolgáltatásaink segítik az oktató, kutató, gyógyító és művészeti tevékenységet
- a vélemények megismerése az alapja a fejlesztéseinknek

A PTE hallgatói

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- a véleményetek alapján tudjuk továbbfejleszteni szolgáltatásainkat

Stratégiai partnereink

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- a projekt eredményei felhasználhatók stratégiai együttműködésünk erősítésére
- a hatékony partneri kapcsolatoktól sokat tanulunk mi is

Külső közvetett partnereink

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- a vélemények alapján tudjuk fejleszteni partnerkapcsolatainkat
- a hatékony partneri kapcsolatoktól sokat tanulunk mi is

Elektronikus és nyomtatott média

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- a projekt eredményei hazai és nemzetközi viszonylatban is megállják a helyüket

Pécs város lakosai, külső felhasználók

- a projekt működése hatékony és eredményorientált
- a hagyományos könyvtári funkciók bővültek, szélesebb, tágabb perspektívában gondolkodunk
- a hatékony és jól működő könyvtár minden felhasználónak előnyös

6. Üzenetek – eszközök

1. Előkészítő szakasz

A projekt kommunikációs eszközeinek számbavétele, létrehozása

- közös meghajtó létrehozása, melyen a projekt dokumentumait helyezzük el
- a projekt arculatának kidolgozása – logó, szlogen, jelenléti ív sablon, dokumentum sablon
- a kommunikációs munkacsoport létrehozása, felelősök megállapítása
- levelező lista létrehozása – minoseg@lib.pte.hu

Az előkészítő szakaszban felhasznált kommunikációs eszközök:

- levelező lista
- e-mail
- értekezletek
- munkacsoport megbeszélések
- tanfolyamok
- összdolgozói értekezlet
- a rektori vezetés számára tájékoztatás

2. Megvalósulási szakasz

A kommunikációs csoport feladatai

- a projekt kommunikációs rendszerének karban tartása, a használati szabályok betartása
- partnerkapcsolatok építése, ápolása
- a partneri kör meghatározása – Partnerkapcsolati dokumentum létrehozása
- partnerlisták összeállítása
- speciális partnerkezelési szabályok megfogalmazása
- kommunikációs terv létrehozása
- rendszeres beszámoló a projekt előrehaladásáról
- primer kutatások kommunikációjának tervezése, a Primer munkacsoport segítése kommunikációs eszközökkel
- részeredmények kommunikációja
- dokumentumtár létrehozása
- önértékelő csoport segítése
- belső hírlevél létrehozása

A megvalósulási szakaszban felhasznált kommunikációs eszközök:

- levelező listák
- e-mail
- értekezletek
- munkacsoport megbeszélések
- összdolgozói értekezlet
- szenátusi beszámoló
- honlap
- kérdőívek – visszacsatolás
- beszámolók, jelentések
- hírlevél
- belső – Könyvtáros hírlevél
- ETR – levelező lista
-
- prezentációk

3. Eredmények kommunikációja

A partnerek tájékoztatása az elért eredményekről, visszacsatolás lehetősége.

Az „Eredmények kommunikációja” szakaszban felhasznált kommunikációs eszközök:

- honlap
- Facebook
- levelező listák
- értekezletek
- összdolgozói értekezlet
- szenátusi beszámoló
- hírlevél
- belső hírlevél
- plakát
- szórólap
- újságcikk
- rádió
- Egyetemi TV riport

Közösségi rendezvényeink

► Félévzáró szakmai nap – 2015. június 29.

Félévzáró kerti partit terveztünk Könyvtárunk Szepesy Ignác utcai épületünk udvarára. Az utolsó pillanatban az esős idő miatt a Tudásközpont Konferenciatermébe tettük át székhelyünket.

Könyvtáraink ezen a napon délből bezártak, hogy mindenki részt tudjon venni a közös programon. A munkatársak közül 93 fő volt jelen.

A program egy rövid vezetői tájékoztatóval, félévértékelővel kezdődött, majd kötetlen beszélgetés, csapatépítő játékok következtek. A jó hangulatról fényképeink tanúskodnak.

► Minőségfejlesztési projekt – tréningek

- 1/1. Ügyfélszolgálati tréning 2014.
- 1/2. Ügyfélszolgálati tréning 2014.
- 1/3. Ügyfélszolgálati tréning 2015. január 15.
- 1/4. Ügyfélszolgálati tréning 2015. február 10.
- 2/1. Ügyfélszolgálati tréning 2015. március 3.
- 2/2. Ügyfélszolgálati tréning 2015. március 4.
- 2/3. Ügyfélszolgálati tréning 2015. április 14.
- 2/4. Ügyfélszolgálati tréning 2015. április 15.

- 1. Vezetői tréning 2015. február 17.
- 2. Vezetői tréning 2015. február 18.
- 3/1. Vezetői tréning 2015. március 10.
- 3/2. Vezetői tréning 2015. március 11.
- 4/1. Vezetői tréning 2015. április 13.
- 4/2. Vezetői tréning 2015. április 16.

A projektben ügyfélszolgálati tréningre jelentkezett 2 x 15 fő, 4-4 alkalommal. A tréningen a kommunikációs helyzetek és technikák hangsúlyos szerepet kaptak. A házbejáráson tapasztaltakat megbeszélték, levonták a tanulságokat. A vezetői tréningen 18 fő vett részt két csoportba osztva. Itt a különböző vezetői szerepeket, a prezentációs technikákat sajátítottunk el elméletben, majd gyakorlatban.

► Középkori egyetem – múzeumlátogatás - 2014. április 22–23.

Magyarország első egyetemét V. Orbán pápa 1367-ben alapította Pécsen. Az épületmaradványokat 1985-ben fedezték fel, a helyreállított épületet 2014 áprilisában tették látogathatóvá a közönség számára. Az első látogatók között voltak könyvtárunk munkatársai is. Idegenvezető segítségével járhattuk be a tereket, ami nagy élmény volt mindenkinek.

► Szombathelyi kirándulás – Szakmai nap 2014. június 19.

2014 tavaszán, a Könyvtár vezetése eldöntötte, hogy megpályázzuk a Minősített Könyvtári címet. A Minőségfejlesztési projekt megalakulása után nagy volt az izgalom, a feladat hatalmasnak tűnt. Tapasztalatszerzésre, benchmarkingra indultunk a szombathelyi Savaria Egyetemi Központ Könyvtárába, ahol Keszeiné Barki Katalin könyvtárigazgató vezetésével a szombathelyi kollégák szívesen és önzetlenül osztották meg velünk tapasztalataikat. Kissé megnyugodva, új ismeretekkel gazdagodva értünk haza a hosszú útról.

► Karácsonyi projektzáró, összdolgozói értekezlet – 2014. december 16.

Lezárva a 2014-es évet, összdolgozói értekezletet tartottunk, melyen a hálózatba tartozó könyvtárosok is részt vettek.

Főigazgató asszony értékelte a 2014-es évet, rövid tájékoztatót tartott, ezután a munkacsoport vezetői számoltak be az elvégzett munkáról. Pályakezdő fiatal és ambiciózus kollégáink, Arató Balázs, Fekete Rita és Kovács Edina a „Library 2.014 online konferencián” elhangzott előadásait megismételték kollégáinknak is. Rövid karácsonyi műsor, majd batyus parti következett.

► Dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes 60. születésnapja

A születésnap alkalmára kollégáink meglepetés tanulmánykötettel készültek. A kötet címe: Pedagógia, oktatás, könyvtár. Ünnepi tanulmányok F. Dárdai Ágnes tiszteletére. A kötet szerkesztői, összeállítói kollégáink voltak Dr.Schmelcz-Pohánka Éva, Csóka-Jaksa Helga és Szeberényi Gábor. A kötetben több könyvtáros kolléga tanulmánya is szerepel. A meglepetéskötet átadására ünnepi keretek között került sor a Tudásközpont Konferenciatermében, melyre vendégül láttuk Ágnes kollégáit, tisztelőit, barátait, hozzátartozóit. A fenntartó nevében az ünnepeltet Rektor Úr köszöntötte, aki a főigazgató személyes teljesítményét, és a könyvtárosok, az Egyetemi Könyvtár kiemelkedő szakmai munkáját is méltatta.

► Öltözz pirosba! – Adománygyűjtés a Dóri ház javára – 2013. február 15. és 2014. február 14.

A Szemem Fénye Alapítvány ún. Dóri házat működtet Pécsen a rákos gyerekek elhelyezésére, segítésére. Évente meghirdetett kampányuk az „Öltözz pirosba!” akció, melyre minden év februárjában kerül sor. Ezen a napon munkahelyi közösségek, baráti társaságok fognak össze, hogy adományt gyűjtsenek a Dóri ház javára.

Könyvtárunk 2013-ban és 2014-ben csatlakozott a meghirdetett akcióhoz, és együttműködve a Tudásközpontban működő egyéb szervezetekkel, a Csorba

Győző Könyvtárral, a Teleky Bisztróval és a helyi kutató csoportokkal pirosba öltöttünk. Piros szalagos pénzgyűjtő edényeket helyeztünk el a kölcsönző pultokra, melybe a könyvtárosok, olvasók, a könyvtárba látogatók dobhatták be pénzadományaikat. A két alkalommal összegyűlt 40 850 Ft pénzadományt átutaltuk a Dóri ház számlájára.

► Látogatás a Zsolnay negyedben - 2012. április 11.

A Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa program keretében újjáépített egykori Zsolnay gyárba és a gyár területén lévő Gyugyi gyűjteménybe látogattunk el a munkatársakkal. A Zsolnay negyedben idegenvezető kalauzolt végig minket a látnivalókon.

Díjátadás, sajtókonferencia

A díj átvétele a Magyar Kultúra Napján (Budapest, 2016. január 22.)

Sajtótájékoztató (Pécs, 2016. január 26.)

Nyomdai előkészítés és nyomdai munkák: Virágmandula Kft.
Felelős vezető: a kft. ügyvezetője
www.mandulavirag.hu